

จินตภาพจากลวดลายพัสดราภรณ์

โดย

นายเกรียงไกร แก้วสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

จินตภาพจากกลวตลายพัสดราภรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

IMAGINE FROM COSTUMES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2020
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	จินตภาพจากกลดลายพัสดรามรณ์
โดย	เกรียงไกร แก้วสุวรรณ
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ วิริญญา ดวงรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(รองศาสตราจารย์วิริญญา ดวงรัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณปริญญา ตันติสุข)

60004201 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : เย็บปักถักร้อย, ลวดลาย, พัสตราภรณ์, อัตลักษณ์โชนละคร

นาย เกรียงไกร แก้วสุวรรณ: จินตภาพจากลวดลายพัสตราภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ วิริยญา ดวงรัตน์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “จินตภาพจากลวดลายพัสตราภรณ์” มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาต่อยอดผลงานจากเทคนิคกระบวนการเย็บปักถักร้อยแบบโบราณ โดยนำเสนอการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเชิงนามธรรมแบบสองมิติ นำเอากระบวนการเย็บปักแบบโบราณมาประยุกต์ใช้อย่างละเอียดประณีตบรรจง ผ่านสื่อทางทัศนศิลป์ เพื่อแสดงออกถึงสาระของสุนทรียภาพทางความงาม ความหมายและคุณค่า จากการแต่งกายของตัวโชนละครในนาฏกรรมไทย

ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่างานเย็บปักถักร้อยของลวดลายบนระนาบ จากเครื่องแต่งกายโชนละครชั้นสูงของไทยนั้น มีความสามารถแสดงถึงคุณค่าทางความงามและสัญลักษณ์ในตัวเอง ที่สามารถจินตนาการถึงอัตลักษณ์ บุคลิกภาพและบทบาทของตัวละครของแต่ละตัว ผ่านเทคนิควิธีการและสัญลักษณ์ มาผสมผสานจนสอดคล้องกับลวดลายที่แสดงออกทางทัศนธาตุ บ่งบอกถึงความเจริญงอกงามทางวัฒนธรรม คุณค่า ความงดงาม ทางจิตใจที่ไม่ใช่เป็นเพียงอาภรณ์ที่เป็นเปลือกภายนอกหรือการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้สวมใส่เท่านั้น

งานเย็บปักถักร้อยจากตัวโชนละคร แสดงให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่กำลังจะเลือนหายไป ผ่านพัสตราภรณ์ ลวดลายที่เป็นสัญลักษณ์ ด้วยตัวเทคนิคกระบวนการอันวิจิตรบรรจงและประณีต แสดงออกผ่านทางทัศนธาตุ ที่ถูกลดทอน จนเกิดความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่าย แต่แฝงด้วยคุณค่าของตัวกระบวนการ วิธีคิดและเนื้อหาที่ทับซ้อนอยู่ในชิ้นผลงาน

60004201 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : embroidery, pattern, costume, Khon's identity

MR. KREANGKRAI KAEWSUWAN : IMAGINE FROM COSTUMES THESIS ADVISOR :
ASSOCIATE PROFESSOR WIRANYA DUANGRAT

The creation of the thesis under the name “Imagine from costume” aim to develop the artwork from ancient embroidery technique by presenting in 2-dimensional abstract style. The artwork exquisitely applied ancient embroider technique and portray as Fine Art to show the idea of aesthetic, meaning, and value from Thai classical dance and theatre costume.

I believe that embroidery on the surface of Thai classical dance and theater costume have the potential to show beauty value and symbolic in itself. It shows imagination of identity and personality of each character wisely. Through the technique and symbol are harmoniously combine with art elements and become patterns. This demonstrates the rise of culture, beauty value that not just about the external material or the role of the wearer only.

The embroidery work from “Khon” present the cultural value that dimly disappear. Through the special pattern of the costume, with the exquisitely technique present on the art elements that is simplified, therefore, understandable but there is rich process underneath the artwork.

กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “จินตภาพจากกลดลายพัสดราภรณ์” สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเพราะได้รับกรุณาจาก บิดา มารดาที่คอยอบรมสั่งสอนและคอยสนับสนุนกำลังกายและกำลังใจและทรัพย์สินในการศึกษาเล่าเรียนมาจนถึงบัดนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วิรัชญา ดวงรัตน์และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์และคณาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอน ชี้แนวทางในการพัฒนาสร้างสรรค์และพัฒนาต่อยอดตลอดการสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณครุบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาในทุกศาสตร์ทุกแขนงที่ได้อบรมบ่มเพาะสติปัญญา ให้ข้าพเจ้ามีความรู้ ความสามารถในการดำรงชีวิตและประสบความสำเร็จในการศึกษา

ขอบคุณ เพื่อนพี่น้อง และบุคคลต่างๆ ที่ได้แนะนำความรู้และช่วยเหลือตลอดการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ขอให้เกิดแต่ความสุข ความเจริญ ประโยชน์ต่างๆ แก่ผู้มีพระคุณของข้าพเจ้าตลอดไป

เกรียงไกร แก้วสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์.....	2
สมมุติฐานของการศึกษา.....	2
วิธีการศึกษา.....	2
ระยะเวลาในการทำวิจัย.....	3
ขั้นตอนการศึกษา.....	3
แหล่งข้อมูล.....	3
อุปกรณ์ที่ใช้ค้นคว้า.....	3
บทที่ 2 ข้อมูลและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	5
ตัวละครในวรรณคดี.....	13
อิทธิพลทางด้านการสร้างสรรค์ผลงาน.....	18
เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม.....	22
เทคนิคฉลุ.....	23
อิทธิพลทางด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์.....	24
อิทธิพลของศิลปิน.....	26
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน.....	29

การค้นคว้าข้อมูล	29
กระบวนการสร้างสรรค์	29
การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์	34
รูปทรงและเนื้อหาในการสร้างสรรค์	34
เนื้อหา(Content).....	34
จังหวะ(beat).....	34
รูปทรง (Form).....	34
พื้นที่ว่าง (Space).....	35
แสงเงา (Shade).....	35
ความหมาย (Implication).....	35
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล	36
1. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1	36
1.1 วิเคราะห์กายภาพ.....	38
1.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา.....	38
1.3 วิเคราะห์ด้านกระบวนการสร้างสรรค์.....	39
2. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	39
2.1 วิเคราะห์กายภาพ.....	41
2.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา.....	41
2.3 วิเคราะห์ด้านกระบวนการสร้างสรรค์.....	41
3. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	42
3.1 วิเคราะห์ด้านกายภาพ.....	44
3.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา.....	44
3.3 วิเคราะห์เทคนิคการสร้างสรรค์.....	44
4. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	45

4.1 วิเคราะห์กายภาพ.....	47
4.2 วิเคราะห์เนื้อหา.....	47
4.3 วิเคราะห์เทคนิคการสร้างสรรค์.....	47
ติดตั้งแสดงผลงาน	48
บทที่ 5 สรุป.....	55
รายการอ้างอิง.....	56
ประวัติผู้เขียน.....	58

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพการแสดงในสมัยโบราณ	7
ภาพที่ 2 ภาพการแสดงในสมัยโบราณ	7
ภาพที่ 3 การแต่งกายสมัยโบราณภาพการแสดงในสมัยโบราณ	8
ภาพที่ 4 การแสดงโขน ชุด พรหมมาศ.....	8
ภาพที่ 5 ภาพการแสดงโขนในปัจจุบัน	9
ภาพที่ 6 การแสดงโขน ตอน นางลอย	9
ภาพที่ 7 พระรามและนางสีดาจากเครื่องโขน.....	10
ภาพที่ 8 การแต่งกายของลูกขุนนางในการทำพิธี	11
ภาพที่ 9 ฉลองพระองค์ของพระมหากษัตริย์สมัยก่อน นิทรรศการวิจิตรภาพสัตว์สารภรณ์ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	12
ภาพที่ 10 การแต่งกายประจำวันตามสีหม่มตามวันแบบโบราณ	13
ภาพที่ 11 พระลักษณะ	14
ภาพที่ 12 นางสีดา.....	15
ภาพที่ 13 สุครีพ	16
ภาพที่ 14 พิเภก.....	17
ภาพที่ 15 ภาพการเย็บปักในสมัยโบราณ.....	19
ภาพที่ 16 ภาพสไบนาง ลายเครือเถา ภาพผ้าในสมัยโบราณส่วนมากลวดลายมาจากลวดลาย ธรรมชาติ.....	20
ภาพที่ 17 งานเย็บปักชุดโขนละครในสมัยปัจจุบันมีความประณีตมาก	20
ภาพที่ 18 ภาพสาธิตกระบวนการเย็บปักและอุปกรณ์การเย็บปักแบบโบราณ.....	21
ภาพที่ 19 ภาพสไบโบราณ จากนิทรรศการวิจิตรภาพสัตว์สารภรณ์ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑ สถานแห่งชาติ	21

ภาพที่ 20 ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมลงบนผ้า	22
ภาพที่ 21 ปีกแมลงทับ.....	23
ภาพที่ 22 อุปกรณ์ในการฉลุ.....	23
ภาพที่ 23 ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต.....	25
ภาพที่ 24 ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต.....	26
ภาพที่ 25 อิทธิพล ตั้งโฉลก นามธรรม สัจจะทางศิลปะ	27
ภาพที่ 26 อิทธิพล ตั้งโฉลก นามธรรม สัจจะทางศิลปะ	27
ภาพที่ 27 แบบลวดลายที่ออกแบบไว้ก่อนนำไปพิมพ์.....	30
ภาพที่ 28 ภาพการอัดบล็อกสกรีนลายพิมพ์.....	30
ภาพที่ 29 พิมพ์ลงบนผ้าไหม พร้อมเริ่มปักลาย.....	31
ภาพที่ 30 เก็บรายละเอียดไหมและดินทอง.....	31
ภาพที่ 31 การเก็บรายละเอียดลวดลาย.....	32
ภาพที่ 32 การเก็บรายละเอียดการประกอบลาย	32
ภาพที่ 33 การเก็บรายละเอียด การประกอบลาย.....	33
ภาพที่ 34 เก็บรายละเอียด.....	33
ภาพที่ 35 ชื่อผลงาน “พระลักษมณ์”.....	36
ภาพที่ 36 รายละเอียด.....	37
ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน “นางสีดา”	39
ภาพที่ 38 รายละเอียดผลงาน.....	40
ภาพที่ 39 ชื่อ “สุครีพ”	42
ภาพที่ 40 รายละเอียดผลงาน.....	43
ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน “พิเภก”	45
ภาพที่ 42 รายละเอียดผลงาน.....	46
ภาพที่ 43 ภาพแสดงผลงานแบบมุกกว้าง.....	48

ภาพที่ 44 ภาพแสดงผลงานในกระบวนการสเก็ตและวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์..... 48

ภาพที่ 45 ภาพแสดงผลงานสเก็ตผลงานภาพพิมพ์ 49

ภาพที่ 46 ภาพแสดงผลงาน..... 50

ภาพที่ 47 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลองเทคนิควิธีการ 51

ภาพที่ 48 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลอง..... 52

ภาพที่ 49 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลอง..... 53

บทที่ 1

บทนำ

บทบาทหน้าที่ของคนในสังคมแตกต่างกันออกไปตามบริบทของสังคม เครื่องแต่งกายจึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญที่แสดงออกทางสถานะสังคมภายนอก เปรียบเสมือนการแสดงโฉนละครที่ต่างคนต่างมีบทบาทที่แตกต่างกันถ่ายทอดอากัปกริยาผ่านทางท่าร้ายรำและลวดลายอารมณ์ที่ใช้สวมใส่เกิดเป็นเสน่ห์ผ่านงานประณีตศิลป์ที่ทรงคุณค่า

พัสดราภรณ์ หมายถึง ผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ตกแต่งด้วยลวดลายสีสันทัน จากการประกอบกัน การทอผ่านเทคนิคการเย็บปักถักร้อยกระบวนการโบราณ ที่มาเริ่มจากต้นกรุงศรีอยุธยาได้รับอิทธิพลจากการค้าขายทางเรือทำให้เริ่มมีการใช้ งานเย็บปักจากฉลองพระองค์สนับเพลาสบายชายชลุ่ยรัดเอว ผ้าทิพย์ เจียรระบาตสไบ รวมไปถึงชุดแต่งกายของการแสดงโฉนละคร ซึ่งผ่านเทคนิคกระบวนการเย็บด้วยเทคนิคโบราณเช่นการพับนมสาว การปักดินด้วยโลหะ รวมไปถึงการประดับตกแต่ง ด้วยรัตนชาติหรือวัสดุที่มาจากธรรมชาติ เช่นปักสัตว์ ออกแบบลวดลายตามธรรมชาติ เช่นลวดลายพุ่มข้าวบิณฑ์ ลวดลายก้นหอย เครื่องเคลือบดอกไม้พุ่มซึ่งลวดลายและสีของพื้นผ้าเป็นเสมือนเอกลักษณ์แทนตัวละครที่ใช้แสดงออกผ่านอากัปกริยา ทั้งนี้ที่มาของงานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณเกิดเป็นคุณค่าของสังคมไทยที่ถือว่างานเป็นความรู้อันควรค่าแก่สตรี จึงเป็นประเพณีปฏิบัติสืบเนื่องกันมาในหมู่ราษฎรและเจ้านายชั้นราชตระกูลนี้เป็นเสมือนงานในราชสำนัก งานปักในราชสำนักมีมากมายโดยมีงานปักของพระราชทานแก่บุคคลต่างๆ และสิ่งของถวายเป็นพระราชกุศลในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการสนับสนุนงานปักสะตังของหลวงโดยมีสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้นักเรียนไปศึกษาเพิ่มเติมในต่างประเทศ จนถึงปัจจุบันสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้มีแผนกปักผ้ารวมอยู่ในโครงการของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษเป็นการสืบทอดงานปักผ้าของไทยสืบไป

จากความประทับใจข้าพเจ้าจึงอยากจะสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยบรรยากาศความงดงามของลวดลาย ผ่านเทคนิคกระบวนการเย็บปักถักร้อย โดยเป็นเทคนิคที่ใช้เวลาละเอียดลออและเป็นเทคนิคเฉพาะที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจและฝึกฝนจนเกิดเป็นความชำนาญ นอกจากการถ่ายทอดความงดงามผ่านเทคนิคการเย็บปักถักร้อยจากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าต้องการรักษาและนำมาพัฒนาต่อยอดให้เทคนิคกระบวนการเหล่านี้คงอยู่ไม่เลือนหายไปตามกาลเวลา ด้วยสภาพวิถีชีวิต การเป็นอยู่ ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ จนหลงลืมความงดงามที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยไป ถือเป็น การปลุกจิตสำนึกให้คนรุ่นใหม่ ได้เห็นถึงคุณค่า ความงามของเทคนิคกระบวนการเย็บปักอันประณีตนี้ว่ามีความวิจิตรงดงามอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการสร้างสรรค์

1. เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้จากเทคนิคในงานพัสดราภรณ์ไม่ว่าจะเป็นการประดับ ปัก ถัก ร้อยที่ได้ต่อยอดมาจากรูปแบบโบราณ ผ่านผลงานสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์
2. เพื่อแสดงสุนทรียภาพให้เห็นคุณค่าของความงามทั้งภายนอกและภายใน ผ่านทัศนธาตุทางศิลปะในรูปแบบงานจิตรกรรมกึ่งนามธรรม

สมมุติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ มุ่งหวังสร้างองค์ความรู้และการค้นคว้าหาความเป็นไปได้จากผลงานศิลปกรรมไทย ผ่านเทคนิคในงานพัสดราภรณ์ที่ได้ศึกษา และต่อยอดมาจากงานแบบโบราณ เพื่อถ่ายทอดคุณค่าความงามของการประสานสัมพันธ์ระหว่าง จังหวะการเคลื่อนไหวของรูปทรง และลวดลายมุ่งหวังตีความจากการต่อยอดให้เกิดเป็นสุนทรียภาพใหม่ แสดงถึงเนื้อหาความหมายของเทคนิควิธีการสะท้อนถึงอารมณ์และความงามทั้งภายในและภายนอกที่หลากหลายจากการประสานกันของทัศนธาตุทางศิลปะเส้นพื้นผิวระนาบรูปทรงและพื้นที่ว่างในบริบทใหม่ทางทัศนศิลป์ขอบเขตของการศึกษา

วิธีการศึกษา

1. อ่านและเก็บข้อมูลจากหนังสือหรือแหล่งความรู้มีในเนื้อหาที่ต้องการศึกษา แนวความคิดที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความงามของลวดลายของอาภรณ์ การเคลื่อนไหว จังหวะ รูปทรง และกระบวนการวิธีการในงานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณ
2. ลงพื้นที่และสำรวจพื้นที่แหล่งข้อมูลตามการแสดงและบรรยากาศเกี่ยวกับเรื่องของเป้าหมาย
3. วิเคราะห์และตีความจากข้อมูลที่ได้ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ในลักษณะเป็นผลงานศิลปะ
4. ทดลองสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้องกับผลงาน เพื่อเป็นการศึกษาและพัฒนาให้ดีขึ้นในผลงานต่อไป
5. ศึกษาผลงานศิลปะของศิลปินทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีอิทธิพลต่อผลงานศิลปะของข้าพเจ้า
6. วิเคราะห์สรุปประเด็นและผลงานในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้

ระยะเวลาในการทำวิจัย

เวลาที่ใช้ในการวิจัย ประมาณ 2 ภาคการศึกษา ปีการศึกษา 2563 เดือน มกราคม คิดว่าจะเริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563 และเสนอวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ ภายในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2564

ขั้นตอนการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาและลงพื้นที่ด้วยตนเอง
2. เก็บข้อมูลมีทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลที่เป็นภาพถ่ายการแสดงโชว์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จิตรกรรม สมุดข่อย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จาก Youtube
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน
4. รวบรวมข้อมูลศิลปินที่ใช้เทคนิค รูปแบบ และองค์ประกอบ อันสอดคล้องกับผลงาน เพื่อนำมาสู่การศึกษา และการสร้างสรรค์
5. สร้างแบบภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์
6. เริ่มกระบวนการ และขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
7. ปรับและแก้ไขผลงานตามความเหมาะสม
8. เก็บรายละเอียดในส่วนต่างๆ ของผลงาน
9. นำเสนอ ทำการติดตั้ง พร้อมประเมินงานวิทยานิพนธ์เป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงและแก้ไขไปสู่การพัฒนาที่ดีและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

แหล่งข้อมูล

1. สื่อในโลกออนไลน์ โพสต์สิ่งพิมพ์ บทความต่างๆ ที่นำเสนอมุมมองการมองความงามจากอัตลักษณ์ความเป็นไทย จิตรกรรมฝาผนัง สมุดข่อย
2. การแสดงละครโชว์
3. วารสาร
4. หนังสือลดลายผ้า
5. พิพิธภัณฑ

อุปกรณ์ที่ใช้ค้นคว้า

- 1.1 อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล

- 1.1.1 กล้องถ่ายรูป
- 1.1.2 ปากกา
- 1.1.3 สมุด Sketch
- 1.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์
 - 1.2.1 สีอะคริลิก สีไม้
 - 1.2.2 พู่กัน
 - 1.2.3 ผ้า ผ้าใบ ผ้าลูกไม้ ผ้าตาข่าย สีทอง
 - 1.2.4 ดินเงิน ดินทอง ลูกปัดสี มุก เลื่อมวงช้าง เลื่อมสีและขนาดต่างๆ เช่นสีเขียว สีทอง สีแดง สีเงิน สีม่วง สีนํ้าเงินสีขาว
 - 1.2.5 อุปกรณ์เย็บปักถักร้อย เข็มสอย ด้ายหลายสีเช่นสีทอง สีเหลือง สีเทา
 - 1.2.6 กระดาษ หมึก เครื่องปริ้นเตอร์
 - 1.2.7 คอมพิวเตอร์
 - 1.2.8 ปีกแมลงทับ ไหม

สรุป

จากที่มาและแรงบันดาลใจเบื้องต้นจากตัวโขนละคร และงานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณ เกิดการตั้งคำถามและความสนใจการสร้างสรรค์ในรูปแบบหัตถกรรมไทยที่นำเสนอรูปแบบใหม่ โดยการผสมผสานกันระหว่างเทคนิคแบบไทย นำมาประยุกต์จากงานเทคนิคเย็บปักถักร้อยจากงานพัสดราภรณ์ให้เกิดเป็นผลงานที่สร้างสรรค์ มานำเสนอในรูปแบบทัศนศิลป์ได้หรือไม่ รวมถึงการพัฒนาและต่อยอดเทคนิคและการนำตัววัสดุมาใช้แสดงความเป็นวัสดุเหล่านั้นอย่างแท้จริง ผ่านกระบวนการที่ตนเองสนใจ เกิดเป็นสมมุติฐานในการศึกษา โดยการกำหนดขอบเขตการศึกษา วิธีการและขั้นตอนในการศึกษา เพื่อเป็นการวางโครงสร้างให้ผลงานวิทยานิพนธ์ได้อยู่ในขอบเขตที่ตนเองวางเป้าหมายไว้

บทที่ 2

ข้อมูลและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

สำหรับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า นำเสนอผลงานโดยได้แรงบันดาลใจจากการแสดงโขนและวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ โขนเปรียบเสมือนเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของไทย สมัยกรุงศรีอยุธยา นำเอาลัทธิเทวราชจาก อารยธรรมขอมโบราณมาใช้ในการปกครองบ้านเมืองราวศตวรรษที่ 20 ที่กล่าวถึงเกียรติยศของพระนารายณ์ ที่อวดารลงมาเป็นพระรามในเรื่องรามเกียรติ์ โดยนักบวชในราชสำนักน่าจะเป็นคนเผยแพร่เรื่องราวรามเกียรติ์ ผ่านการสวดพระคัมภีร์มหากาพย์ โดยเริ่มจากการใช้แผ่นหนังแกะสลักเป็นตัวละครประกอบบทสวดและสร้างภาพประกอบ ทำให้คนคล้อยตามเงาและซึมซับตลอดมา จนถูกประดิษฐ์เป็นท่าทางนาฏลักษณ์ให้สัมพันธ์กับผู้ขีดหน้าจนพัฒนาการเล่าเรื่อง โดยมาใช้คนแสดงและสามารถใส่ชุดเสมือนเทพเจ้า เพื่อถ่ายทอดให้สมจริงมากขึ้น แม้จะไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าการแสดงโขนเกิดขึ้นเมื่อใดแต่ข้อความที่ปรากฏในกฎมนเฑียรบาลสมัยอยุธยา ได้ระบุถึงพระราชพิธีอินทราภิเษก ซึ่งมีการเล่น ชักนาคตึกดำบรรพ์ หรือกวนเกษียรสมุทรตามคติพราหมณ์ อันเป็นพระราชพิธีเกี่ยวกับความเป็นพระจักรพรรดิราชพระมหากษัตริย์ ผู้เกี่ยวข้องประกอบพิธีและแต่งกายเป็นเทวดา ยักษ์ และวานร โดยระบุตัวละครสำคัญ คือพาลี สุคริพ มหาชมพู และบิราทรวานร แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในเรื่องของวรรณกรรมจนคลี่คลายกลายเป็นมหรสพที่ใช้ประกอบพิธีต่างๆ

เมื่ออยุธยาล่มสลายลงในพุทธศักราช 2310 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ขึ้น ในทศวรรษต่อมาโขนถือเป็นความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม ซึ่งได้รับการสืบทอดต่อมาโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์โขนในฐานะที่เป็นมหรสพหลวง โขนจึงมิได้เป็นการแสดงเพื่อมุ่งเน้นเพียงความสนุกสนานเท่านั้นแต่เป็นกลไกทางวัฒนธรรม และสังคมที่สำคัญต่อการเชื่อมโยงสถาบันพระมหากษัตริย์กับประชาชนและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบัน¹

โขนจะนิยมแสดงตามเรื่องรามเกียรติ์และปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการแสดงโขน คือสิ่งประกอบหรือเครื่องสวมใส่ของผู้แสดง นั่นก็คือพัสดราภรณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละตัวละครได้อย่างเด่นชัด

พัสดราภรณ์ มีความหมายว่า ผ้าและเครื่องนุ่งห่มที่ดงามด้วยการตกแต่ง ลวดลาย สี สัน และการปัก ซึ่งพัสดราภรณ์ในความหมายที่ได้ระบุเขียนไว้ในหนังสือที่เกี่ยวข้องกับโขนให้ความหมายพัสดราภรณ์

¹ คณะทำงานพิพิธภัณฑสถาน ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ, เครื่องโขน *Dressing Gods Demonscostumeforkhon* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2559).

ไว้ว่า พัสตราภรณ์หรือเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม เช่น เสื้อ หรือฉลององค์ ในสมัยโบราณการแสดงโฉนจะใช้เสื้อคลุมผ้าด้านหน้าตลอด มีการต่อแขนเสื้อแบบต่อตรงและเสริมเป้าสี่เหลี่ยมตรงบริเวณใต้รักแร้ แต่ปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนให้ทันตามยุคสมัย เป็นเสื้อคลุมสำเร็จรูป มี 2 แบบคือแบบเสื้อแขนสั้นและแขนยาว เว้าวงแขน สีเสื้อและสีแขนเสื้อแตกต่างกัน ปีกลวดลาย สำหรับตัวนางจะมีผ้าห่มนาง โดยเฉพาะ ลักษณะเป็นผ้าสไบแถบ ปีกลวดลายตามความยาวของสไบเช่น ลายพุ่ม ลายกรวยเชิง ฯลฯ ห่มโอบจากทางด้านหลังให้ชายสไบทั้งสองข้างเสมอกัน การห่มผ้าในการแสดงโฉนมีวิธีการห่มที่แตกต่างกัน สำหรับตัวนางที่เป็นนางกษัตริย์และตัวนางที่เป็นยักษ์ ตัวนางที่เป็นนางกษัตริย์ จะห่มผ้าแบบเปลวไขว้ติดกันไว้ที่ด้านหลัง ทิ้งช่วงบริเวณหน้าอก คว้านบริเวณช่วงลำคอเหมือนกับการห่มแบบสองชาย และสำหรับตัวนางที่เป็นนางยักษ์ จะห่มแบบผ้าห่มผืนใหญ่ ปีกลายพุ่มข้าวบิณฑ์ที่มีลักษณะลวดลายเป็นสัตว์ต่างๆ เช่น หน้าสิงห์ ตัวเสื้อกางเกงหรือสนับเพลา ฝ้านุ่งหรือพระภูษา กรองคอหรือนวมคอใช้แบบ 8 กลีบ ปีกลายหนูรูปกระจิงชายไว้หรือห้อยหน้า ชายแครงหรือห้อยข้าง ปีกลวดลายแบบหนูนด้วยดินแบบโปร่งและปีกเลื่อมเช่นกัน ล้อมรอบตัวลายด้วยดินข้อ ชายผืนติดดิน ครุยสีเงิน รัตเอน ผ้าทิพย์ เจียรระบาด สไบ เป็นต้น² ซึ่งการแสดงโฉนก็จะออกแบบเสื้อผ้า เพื่อใช้สวมใส่แตกต่างกันโดยออกแบบผ่านลักษณะนิสัยของตัวละครรวมไปถึงสีประจำของแต่ละตัวละครเช่น ทศกัณฐ์จะมีผิวสีเขียวจึงนิยมให้สวมใส่ พัสตราภรณ์ในลวดลายหน้าสิงห์สีเขียว พระลักษมณ์มีผิวสีทองจึงนิยมสวมใส่พัสตราภรณ์สีทอง นางสีดาก็จะสวมใส่สไบห่มนางด้วยผ้าที่มีสีสั้นและลวดลายอ่อนหวาน เป็นต้น

² มองซิเออร์ เดอะ ลาลูแบร์, จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม, trans. สันต์ ท. โกมลบุตร (นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, 2548).

ภาพที่ 1 ภาพการแสดงในสมัยโบราณ
 ที่มา : ฉายาลักษณ์ภาพถ่ายโบราณ พ.ศ. 2403-2453 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ
 จากภาพถ่ายผลงาน ของโจคิม แอนโทนีโอ เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2559
 เข้าถึงได้จาก หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2 ภาพการแสดงในสมัยโบราณ
 ที่มา : ฉายาลักษณ์ภาพถ่ายโบราณ พ.ศ. 2403-2453 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ
 จากภาพถ่ายผลงาน ของโจคิม แอนโทนีโอ เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2559
 เข้าถึงได้จาก หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 3 การแต่งกายสมัยโบราณภาพการแสดงในสมัยโบราณ
 ที่มา : ฉายาลักษณ์ภาพถ่ายโบราณ พ.ศ. 2403-2453 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ 2559 ชั้น
 9 จากภาพถ่ายผลงาน ของโจคิม แอนโทนิโอ โอ เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2559
 เข้าถึงได้จาก หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 4 การแสดงโขน ชุด พรหมมาศ
 ที่มา : ภาพการแสดงโขน (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 1 มกราคม 2564
 เข้าถึงได้จาก <http://konnonth.multiply.com/>

ภาพที่ 5 ภาพการแสดงโขนในปัจจุบัน

ที่มา : จากโขนพระราชทาน (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 18 มกราคม 2564

เข้าถึงได้จาก <http://siammelodies.com/en/--48652>

ภาพที่ 6 การแสดงโขน ตอน นางลอย

ที่มา : ภาพจากงานแสดงโขนพระราชทาน ปี 2560 (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 24 มกราคม 2564

เข้าถึงได้จาก <http://siammelodies.com/en/--57188>

ภาพที่ 7 พระรามและนางสีดาจากเครื่องโขน

ที่มา : คณะทำงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ, เครื่องโขน

Dressing gods Demons costume for Khon, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2559

การแต่งกายของไทยได้รับอิทธิพลมาตั้งแต่โบราณในสมัยอยุธยาเกิดการค้าขายและขนส่งทางเรือ จึงได้รับอิทธิพลจากประเทศการค้าทางเรือเช่นประเทศจีน เปอร์เซีย อินเดีย โปรตุเกส โดยไทยได้รับอิทธิพลและพัฒนาเป็นชุดประจำชาติไทย ผู้หญิงสมัยก่อนได้รับการปลูกฝังและสนับสนุนเรื่องการเย็บปักถักร้อย ว่ากันว่า สมัยเมื่อครั้งโบราณกาล ค่านิยมของสังคมไทยถือว่างานเย็บปักถักร้อยเป็นความรู้อันควรค่าแก่สตรี จึงเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เยาว์วัยจนเป็นประเพณีปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ทั้งในหมู่ราษฎรและเจ้านายชั้นสูงในราชตระกูล ซึ่งจะเห็นได้ว่าเมื่อทารกแรกเกิดก็จะมีประเพณีปฏิบัติ กล่าวคือ เมื่ออาบน้ำชำระร่างกายพร้อมตัดสายสะดือเด็กเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะอุ้มเด็กลงนอนบนหลังกระดิ่งที่ปูผ้ารองไว้ พร้อมกับจัดเตรียมสิ่งของวางไว้ด้วย

ถ้าเป็นเด็กชาย ก็จะเตรียมสมุด ดินสอวางไว้
 ถ้าเป็นเด็กหญิง ก็จะเตรียม ด้าย และเข็มเย็บผ้าเตรียมไว้

ทั้งนี้เพื่อเป็นเคล็ดว่าเมื่อเด็กโตขึ้น จะได้อ่านเขียนหนังสือหรือรู้จักเย็บปักถักร้อย ธรรมเนียมปฏิบัติข้อนี้บางคนอาจจะงดไม่ทำในช่วงเด็กแรกเกิด แต่ไปทำในระยะเวลาพิธีลงอุ

ชาวไทยตั้งแต่โบราณกาลนิยมใช้ผ้าปักกันอย่างแพร่หลาย ตามฐานะที่จะเอื้ออำนวยให้ ในการจัดหาทำได้ โดยมีการปักเป็นเครื่องนุ่งห่ม ตกแต่งร่างกาย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและเครื่อง ตกแต่งบ้านเรือน

งานเย็บปักในสมัยก่อนถ้าเป็นหมู่ราษฎรวัสดุที่ใช้ในการเย็บปักจะเป็นวัสดุที่หาง่ายราคาไม่ แพง สำหรับคนชั้นสูงหรือราชตระกูลจะให้ความสำคัญกับงานปัก วัสดุที่ใช้จำพวกแล่ง โลหะ เลื่อม รวมไปถึงรัตนชาติ เชื่อกันว่าการแต่งกายสามารถบ่งบอกถึงยศถาบรรดาศักดิ์ของตนตามความเชื่อ

ภาพที่ 8 การแต่งกายของลูกขุนนางในการทำพิธี

ที่มา : ฉายาลักษณ์ภาพถ่ายโบราณ พ.ศ. 2403-2453 หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ 2559

ชั้น 9 เข้าถึงเมื่อ 13 กันยายน 2559 เข้าถึงได้จาก หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 9 ฉลองพระองค์ของพระมหากษัตริย์สมัยก่อน นิทรรศการวิถีจิตวิญญาณผ้าสตราภรณ์ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
ที่มา : เกรียงไกร แก้วสุวรรณ

ความเชื่อเรื่องการแต่งกายมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเชื่อจากกาละในการแต่งกายตามงานมงคลและวันอวมงคล หรือกระทั่งการแต่งกายประจำตำแหน่งของฐานะทางสังคม หรือที่เรียกกันโดยรวมว่าชุดประจำตำแหน่ง ความเชื่อเรื่องการแต่งกายประจำวันที่เชื่อกันเรื่องโชคลาภ โชคดี มีชัย ได้รับการสนับสนุนมีคนอุปถัมภ์สีในการแต่งกายจึงมีส่วนสำคัญในแต่ละวัน โดยสมัยก่อนมีกลอนที่ว่า “อนึ่งภูษาผ้าทรงณรงค์รบ ให้มีครบเครื่องเสร็จทั้งเจ็ดสี”

วันอาทิตย์ลิตธิโชคโฉลกดี	เอาเครื่องสีแดงทรงเป็นมงคล
เครื่องวันจันทร์นั้นควรสีนวลขาว	จะยืนยาวชันษาสถาผล
อังคารม่วงช่วงงามสีครามปน	เป็นมงคลขัตติยาเข้าราวี
เครื่องวันพุธสุดดีด้วยสีแสด	กับเหลือบแปดปนประดับสลัปลี
วันพฤหัสบดีเครื่องเขียวเหลืองดี	วันศุกร์สีเมฆหมอกออกสงคราม
วันเสาร์ทรงดำจึงล้ำเลิศ	แสนประเสริฐเลี้ยงคักจะนิกขาม
หนึ่งพาศีซึ่ขับประดับงาม	ให้ต้องตามลีสันจึงกันภัย ³

³ "ธรรมเนียมนิยม ฉโฉลกดี...สีภูษา," accessed 22 กุมภาพันธ์ 2564, <https://library.stou.ac.th/odi/fabric-color/index.html>.

เป็นกลอนที่สุนทรภู่ได้แต่งให้กับพระยาอุกเชื้อในสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในสมัยรัชกาลที่ 2 ในปัจจุบันยังมีการใช้ตารางตามความเชื่อเรื่องการแต่งกายออกมาตามตารางความเชื่อของหมอดู ไม่ใช่เพียงการแต่งกายแต่รวมไปถึงสีของรถ บ้าน หรือสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน สีจึงเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการแต่งกาย

ภาพที่ 10 การแต่งกายประจำวันตามสีห่มตามวันแบบโบราณ
ที่มา : ไทยโทน, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2564 เข้าถึงได้จาก
<https://www.fashionartmusic.org>

ตัวละครในวรรณคดี

วรรณกรรมหลายเรื่องได้ดำเนินเรื่องจากการกำหนดบทบาทของตัวละครผ่านอากัปกิริยาท่าทาง นิสัยใจคอ บุคลิกลักษณะ โดยตัวละครในวรรณคดีที่ได้รับแรงบันดาลใจเช่น พระลักษมณ์ นางสีดา สุครีพ และ พิเภก

ภาพที่ 11 พระลักษมณ์

ที่มา : มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดการแสดงโขนชุด "จองถนน" เนื่องในวโรกาส สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 80 พรรษา , (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 24 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/369576713170586678/>

พระลักษมณ์ คือ พญานันทนาคราช ที่ประทับของพระนารายณ์มาเกิด มีกายสีทอง เป็นพระโอรสของท้าวทศรถ กับนางสมุทรเทวี มีพระอนุชาร่วมพระมารดา คือ พระสตรุต พระลักษมณ์มีความจงรักภักดีต่อพระรามมาก เมื่อพระรามต้องออกเดินป่าถึง 14 ปี พระลักษมณ์ก็ได้ติดตามไปด้วย และยังช่วยออกรบกับกองทัพของกรุงลงกา อย่างกล้าหาญ

ภาพที่ 12 นางสีดา

ที่มา : **นางสีดา**, งานแถลงข่าวไขนวมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ตอน สืบมรรคา, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/796292777849455981>

นางสีดา คือ พระลักษมี มเหสีของพระนารายณ์ อวตารลงมาเกิดเพื่อเป็นคู่ครองของพระราม ตามบัญชาของพระอิศวร นางสีดาเป็นพระธิดาของทศกัณฐ์กับนางมณโฑ แต่เมื่อประสูติแล้ว พิเภก ได้ทำนายว่า นางเป็นกาลกิณีแก่พระบิดาและบ้านเมือง ทศกัณฐ์จึงสั่งให้นำนางใส่ผอบลอยน้ำไป พระฤๅษีชนกพบเข้า จึงเก็บไปเลี้ยงเป็นลูก โดยฝังดินฝากแม่พระธรณีไว้ เวลาผ่านไปถึง 16 ปี พระฤๅษีชนกเบื่อหน่ายการบำเพ็ญพรต คิดกลับไปครองกรุงมิลลา เช่นเดิม จึงลาเพศพรหมจรรย์ไปขุดนางขึ้นมา แล้วตั้งชื่อให้ว่า สีดา (แปลว่ารอยไถ) จากนั้นพานางเข้าเมืองมิลลาจัดพิธียกศรคู่บ้านคู่เมือง เพื่อเสี้ยมทายหาคู่ครองให้นางสีดา พระรามยกศรได้ จึงได้อภิเษกสมรสกับนางสีดา

ภาพที่ 13 สุครีพ

ที่มา : Biggy somboondee การแสดงศิลปนิพนธ์เชิงอนุรักษ์ พ.ศ. 2559, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/733172014328444724/>

สุครีพ เป็นพญาวานร มีกายสีแดง เป็นลูกชายของพระอาทิตย์กับนางกาลอัจนา เป็นทหารเอกของพระราม ได้รับความไว้วางพระทัยจากพระรามให้เป็นผู้จัดการกองทัพ ออกรบสู้กับกองทัพของกรุงลงกาอยู่เสมอ ครั้งเสร็จศึกกรุงลงกา ได้รับแต่งตั้งเป็น พญาไวยวงศาตามหาสุรเดช ครองกรุงขีดขิน และได้แสดงในตอนสำคัญคือตอน “สุครีพหักฉัตร”

ภาพที่ 14 พิเภก

ที่มา : การแสดงโขนมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพฯ ประจำปี 2561 ตอน พิเภกสวามีภักดี, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 2 มีนาคม 2564, เข้าถึงได้จาก

https://www.khaosod.co.th/entertainment/news_1779393

พิเภก เป็นตัวละครอีกตัวละครที่น่าสนใจ มีกายสีเขียว เป็นน้องของทศกัณฐ์และกุมภกรรณ มีความรู้ทางโหราศาสตร์ อดีตชาติเป็นเวสสุญาณเทพบุตร พระอิศวรสั่งให้ไปจุติเป็นพี่น้องร่วมท้องเดียวกันกับทศกัณฐ์เพื่อเป็นไส้ศึก คอยบอกความลับต่างๆ ให้แก่พระราม พร้อมประทานแว่นวิเศษติดที่ดวงตาขวา มองเห็นได้ทั้งสามโลก แม้กระทั่งอดีตและอนาคต

การใช้จินตนาการและพรรณนาผ่านตัวละครเป็นเสมือนความสุขของผู้อ่าน หรือผู้ได้รับฟังตัวละครในวรรณคดีที่ชื่นชอบ จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าได้นำมาเล่าใหม่ผ่านการสร้างสรรค์ ผ่านลวดลายผ้าหรือพัสดราภรณ์ที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าการแต่งกายในสมัยโบราณสามารถบอกเล่าถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้สวมใส่เสมือนกลิ่นของดอกไม้ของแต่ละชนิดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะสายพันธุ์ เกิดเป็นความงดงามและเป็นคุณค่าสู่คนที่ได้รับกลิ่นรอบข้างเปรียบเสมือนนิยายหนึ่งเรื่องที่คุณอ่านได้อ่านและสามารถนึกภาพตามได้ เปรียบเสมือนภาพวาดที่แสดงออกของศิลปินที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกผ่านตัวผลงาน โดยเฉพาะข้าพเจ้าได้จินตนาการลวดลายพัสดราภรณ์ผ่านตัวละครในวรรณคดีเช่นเดียวกัน

อิทธิพลทางด้านการสร้างสรรค์ผลงาน

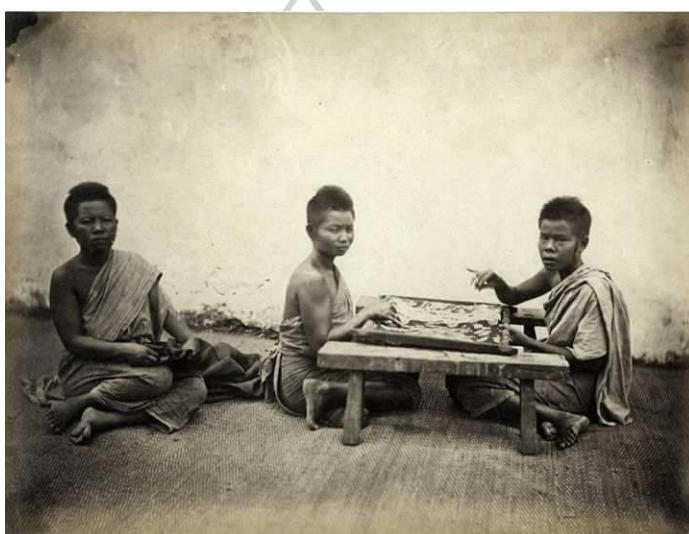
เทคนิคการเย็บปักในสมัยโบราณ เป็นเทคนิคที่ได้รับอิทธิพลจากสมัยอยุธยา ด้วยการนำเอาวัสดุ เช่น โลหะมาตีเป็นแผ่นบางๆ และทำเป็นแล่ง เลื่อม ไหม สีผ้า จากธรรมชาติ ปักแมลงทับ รวมไปถึง เพชรพลอย ซึ่งบ้างก็เป็นวัสดุที่ได้จากการทำการค้าผ่านทางเส้นทางสายไหม โดยส่วนมากอาศัยวัสดุที่มีลักษณะมัน วาว วิบวับ เพื่อสร้างความระยิบระยับให้กับตัวผู้สวมใส่แสดง โดยการแต่งกายเพื่ออิงความเป็นสมมติเทพ ลวดลายในงานปักสร้างความมีเสน่ห์ให้กับผู้ชม ลวดลายส่วนมากที่ใช้เย็บปักในสมัยก่อน เช่น ลวดลายจากต้นไม้ ลวดลายจากผ้าเขียนแบบภาพพิมพ์ ลายปักผ้าโบราณของอินเดีย ลวดลายจากดอกไม้ประดิษฐ์ ลวดลายที่พัฒนามาจากผ้าตาดโบราณ ลวดลายจากผ้าฝรั่ง และลายไทย ซึ่งเทคนิควิธีการมีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์เช่นการปักทองขวางเป็นการปักโดยใช้ไหมทับถมกับลวดลาย ใช้หนังทำให้นูน ก่อนปักถมให้เต็มลวดลายส่วนมากพบมากในงานประกอบอิสริยยศของพระมหากษัตริย์ ได้แก่ บังสุรย์ บังแทรก จามร ตาลปัตร เป็นต้น การเย็บแหล่ง คือการปักโดยใช้แผ่นโลหะตีเป็นแผ่นบางๆ ยาวๆ มาปักทับซ้อนกันตามลวดลายที่ออกแบบไว้ในผ้ากำมะหยี่ ปักทับให้เต็ม ส่วนมากพบมากในงานราชสำนัก เช่น ฉลองพระองค์ เป็นต้น

การปักไหม ล้อมเลื่อมเป็นการปักโลหะและล้อมรอบด้วยไหมทองโดยเลื่อมที่ใช้ต้องเจาะรูตรงกลางก่อนที่จะนำมาใช้งาน พบมากในการปักชุดโขน เช่น ผ้าหม่นนาง ห้อยหน้า ห้อยอินธนู กรองคอ สนับเพลลา เป็นต้น

การทับนมสาว คือการใช้แผ่นโลหะตีเป็นเส้นบางๆ ยาวๆ เหมือนแล่ง ก่อนที่จะนำมาทำเป็นรูปทรงสามเหลี่ยมขนมเทียน ทับไปมาเป็นเส้นยาวๆ คล้ายๆ การถัก ก่อนที่จะนำมาใช้เดินเส้น ในการเชื่อมต่อลวดลายต่อไป

การปักดินและเลื่อม เป็นการปักที่มีความนิยมใช้ตั้งแต่สมัยก่อนมาจนถึงปัจจุบัน โดยดินมีหลายลักษณะเช่น ดินมัน คือ เส้นโลหะสีทองหรือเงินม้วนเป็นเส้นกลมเสมือนมีสปริงขนาดเล็ก มีความวาว ดินด้านมีลักษณะเดียวกันกับดินมันแต่สีจะจืดกว่า ดินโปร่ง คือโลหะที่มีขนาดเป็นเลื่อมเส้นยาวมีทั้งสีเงินและสีทองมีขนาดใหญ่ และเล็ก ดินข้อ คือโลหะที่มีการบิดเกลียวกันเมื่อปักสามารถยืดออกได้ ส่วนมากนำมาใช้เดินเส้นและเป็นเส้นลาย เลื่อม มีลักษณะเป็นแผ่นโลหะ รูปทรงกลมสีเงินและทองเจาะรูตรงกลาง มีขนาดเล็กใหญ่ ซึ่งส่วนมากงานเย็บปักดินและเลื่อมส่วนมากพบมากในการปักชุดโขน อย่างไรก็ตาม อาจารย์สุรรัตน์ จงดา ได้กล่าวไว้ว่า การปักดินนั้นมีความนิยมในรัชกาลที่ 5 เพราะดิน เลื่อมมีขนาดแวววาว แต่ดินปักเครื่องแต่งกายละครยุคนี้นิยมใช้ดินข้อและดิน

โปรง ส่วนดินมันและดินด้านพบปักแทรกเสริมในงานส่วนอื่น ปัจจุบันมักนำดินมันและดินด้าน มาปักเครื่องแบบราชการเย็บปักดินทอง งานเย็บปักแบบโบราณเป็นงานเย็บปักชั้นสูงที่ใช้เวลาและความอดทนในการปัก โดยผ่านกระบวนการในการทำหลายขั้นตอน เป็นงานประณีตลักษณะพิเศษที่มีความแวววับสวยงามส่วนใหญ่พบเห็นบนงานผ้า พัสตราภรณ์ชุดการแสดงโขนปัจจุบันไม่ค่อยพบเห็นแล้วด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงอยากนำเสนอโดยนำเทคนิคเย็บปักแบบโบราณมาประยุกต์ใหม่ โดยพัฒนาและนำรูปแบบมาสร้างใหม่โดยเทคนิคกระบวนการที่ตัวข้าพเจ้า นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานคือการปักดินและเลื่อม การทักบนมสาว การปักปักแมลงทัก เป็นต้น⁴

ภาพที่ 15 ภาพการเย็บปักในสมัยโบราณ

ที่มา : ภาพการเย็บปักแบบโบราณ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=382754605406657&set=a.115259715489482.1073741827.100010163613406&type=3&theater>

⁴ สุรัชนี จงดา, นาฎพัสตรา (กรุงเทพฯ, 2559).

ภาพที่ 16 ภาพสไบนาง ลายเครือเถา ภาพผ้าในสมัยโบราณส่วนมากกลดลลายมาจากกลดลลาย
ธรรมชาติ

ที่มา : สุรัตน์ จงดา, นาฏพัสดรา, (กรุงเทพฯ), 2559

ภาพที่ 17 งานเย็บปักชุดโขนละครในสมัยปัจจุบันมีความประณีตมาก

ที่มา : คณะทำงานพิพิธภัณฑ์ผ้าในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ, เครื่องโขน

Dressing gods Demons costume for Khon, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2559

ภาพที่ 18 ภาพสาธิตกระบวนการเย็บปักและอุปกรณ์การเย็บปักแบบโบราณ
ที่มา : เกรียงไกร แก้วสุวรรณ

ภาพที่ 19 ภาพสไบโบราณ จากนิทรรศการวิจิตรภาษาพัสดราภรณ์ พระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑ
สถานแห่งชาติ
ที่มา : เกรียงไกร แก้วสุวรรณ

เทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเทคนิคกระบวนการสำคัญอีกหนึ่งอย่าง คือ การออกแบบลวดลายและการพิมพ์ผ้าไหมผ่านกระบวนการภาพพิมพ์ตะแกรงไหม

ความเป็นมาของภาพพิมพ์ตะแกรงไหม มนุษย์เรียนรู้ระบบงานพิมพ์มาเป็นเวลานานแล้ว ยุคก่อนประวัติศาสตร์พบว่ามีการใช้มือตนเองเป็นแม่พิมพ์เพื่อให้เกิดภาพสีบนผนังในถ้ำ ซึ่งต่อมาจึงพัฒนากระบวนการต่างๆ วัสดุประสงค์เพื่อให้ ได้สำเนามากขึ้น อันส่งผลให้เกิดภาพพิมพ์แกะไม้ ภาพพิมพ์หิน ภาพพิมพ์โลหะ และภาพพิมพ์ซิลค์ สกรีน ตามลำดับและทั้งนี้ผลสำคัญของกระบวนการทางภาพพิมพ์นั้นเพื่อใช้เป็นสื่อกลางในการบันทึก เรื่องราวต่างๆ การพิมพ์ตะแกรงไหม (Stencil Process) นี้สามารถสืบค้นย้อนเวลากลับไปได้ถึง 30,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช การพิมพ์ตะแกรงไหมสามารถพบเห็นได้จากภาพเขียนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ใน ศิลปะถ้ำ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วโลกนับได้ว่าเป็นการค้นพบหลักฐานการพิมพ์ลายฉลุในยุคเริ่มต้นของโลก⁵

ปัจจุบันภาพพิมพ์ตะแกรงไหมถูกใช้งานมากมายในทางอุตสาหกรรมและการค้ารวมไปถึงทางด้านศิลปกรรม ซึ่งเทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่มีกระบวนการพิมพ์และขั้นตอนสำคัญซึ่งเป็นอีกหนึ่งกระบวนการในการสร้างสรรค์ของผลงานของข้าพเจ้า

ภาพที่ 20 ภาพพิมพ์ตะแกรงไหมลงบนผ้า

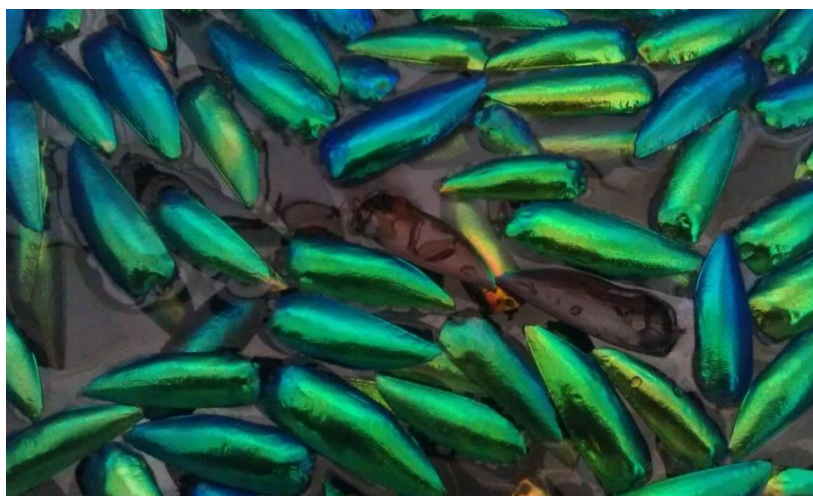
ที่มา ภาพพิมพ์ตะแกรงไหม (ออนไลน์) เข้าถึงเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2564

เข้าถึงได้จาก <https://esdipberlin.com/screenprinting-workshop/>

⁵ ญาณวิทย์ กุญแจทอง, *Print from Forest* = พิมพ์จากป่า (กรุงเทพฯ: ARDEL Third Place Gallery, 2555).

เทคนิคฉลุ

เทคนิคฉลุเป็นอีกหนึ่งกระบวนการในเทคนิคการฉลุหมายถึงการเจาะหรือปรู โดยผ่านการใช้ของแข็งในการฉลุ ในเทคนิคนี้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผ่านการฉลุปีกแมลงทับเพื่อนำมาใช้ในการเย็บปักต่อไป โดยวิธีการคือ การนำเอาปีกแมลงทับมาแช่น้ำให้เปลือกอ่อนก่อนจะนำมาฉลุ ใช้ตอกเพื่อให้ได้รูปร่างที่ต้องการก่อนนำไปเจาะและใช้ในการปัก

ภาพที่ 21 ปีกแมลงทับ
ที่มา : เกரியงไกร แก้วสุวรรณ

ภาพที่ 22 อุปกรณ์ในการฉลุ
ที่มา : เกரியงไกร แก้วสุวรรณ

อิทธิพลทางด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์

ด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้านำเสนอผลงานผ่านความงดงามจากตัวละครลายพัสดราภรณ์โดยสร้างอารมณ์จากบุคลิกจากตัวละครในวรรณกรรม ผลงานจึงนำเสนอโดยรูปแบบนามธรรมแบบสองมิติรูปแบบนามธรรมในความหมายของข้าพเจ้า หมายถึง การแสดงออกด้วยทัศนธาตุ ให้ภาษาภาพเป็นการบอกเล่าเรื่องราว แทนการบอกเล่าเรื่องราวทั้งหมด

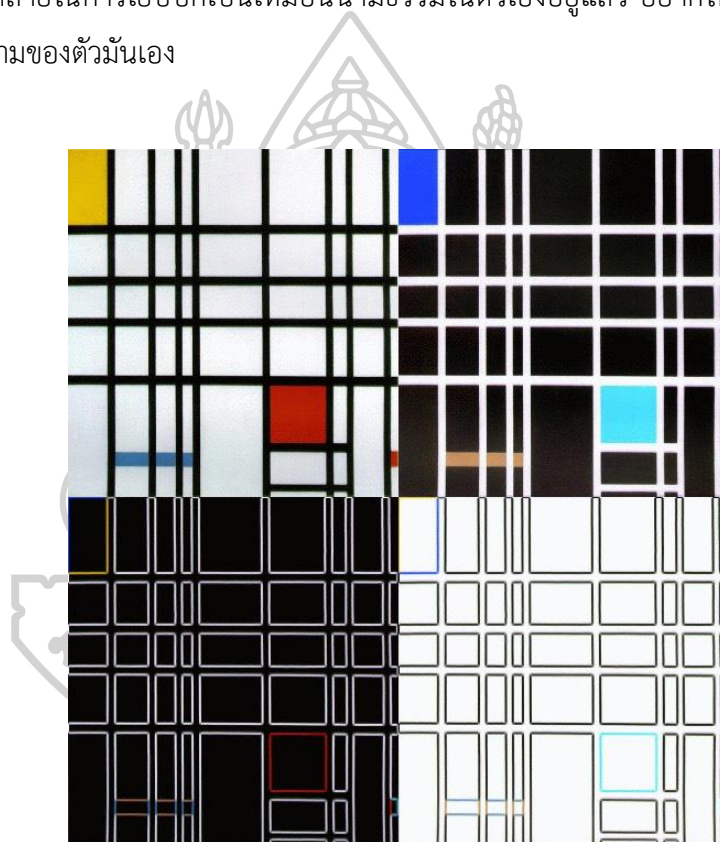
ศิลปะนามธรรม (Abstract Art) หมายถึง แบบอย่างของทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับจิตใจ แสดงความรู้สึกของมนุษย์ต่อธรรมชาติแวดล้อม ถ่ายทอดเป็นรูป ภาพ จะมีลักษณะเป็นสองมิติ หรือ สามมิติ ส่วนใหญ่จะไม่พรรณนาเรื่องราวตามความเป็นจริง ศิลปินอาจจะทิ้งรูปทรงต่างๆ ด้วยการตัดทอนหรือตัดรูปทรงจนหมดสิ้น อาจสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่ตามความรู้สึกของตนเอง ด้วยการวางโครงสร้างสีใหม่ และเรื่องราวล้วนเป็นนามธรรม ซึ่งนับว่าเป็นหัวใหม่ของวงการศิลปกรรมเพราะการเขียนภาพเช่นนี้ทำความเข้าใจยากกว่าศิลปะทุกแขนงที่เคยมีมา ผู้ริเริ่มคือ วาสสิลี แคนดินสกี (Wassily Kandinsky) ชาวรัสเซีย เขากล่าวว่า จิตรกรรมทุกชนิดความสำคัญของความรู้สึกอยู่ที่ สี และการจัดรูปทรง (Colour of Form) สำหรับการถ่ายทอดออกมาเป็นศิลปะนั้น แคนดินสกีก็คำนึงถึงหลัก 2 ประการ คือ ความรู้สึกภายนอกและความรู้สึกภายใน (the inner and the outer) ความรู้สึกภายนอก คือ วัสดุรูปทรง และเมื่อรู้สึกต่อการเห็นรูปทรงดังกล่าวแล้ว ก็จะเกิดความรู้สึกภายในสำหรับคุณค่าของรูปทรงนั้น เป็นการสร้างความกลมกลืนขึ้นด้วยสีสัน การเคลื่อนไหว ลีลา จังหวะ ลักษณะผิว สัดส่วน และความเด่นชัดของภาพซึ่งศิลปะแบบนามธรรม⁶ ศิลปินไทยและศิลปินชาวตะวันออกได้รับอิทธิพลจากชาวตะวันตกซึ่งชาวตะวันตกเชื่อว่าศิลปะในรูปแบบนามธรรมนั้นมีตั้งแต่สมัยพุทธกาล เพราะคนเชื่อเรื่องราวในอุดมคติจึงเป็นศิลปะแห่งการแสดงออกแห่งความเป็นจริง

ซึ่งในความเป็นจริงในระดับสังคมที่อยู่ลึกเข้าไปเหนืออยู่เพียงรูปลักษณ์ภายนอก ที่เห็นด้วยตาตั้งคำถามที่ว่าแท้ที่จริงสัจจะของก้อนหินย่อมอยู่ลึกลงไปกว่ารูปลักษณ์ภายนอกที่เรามองเห็น และสัมผัสได้ซึ่งก้อนหินมิได้มีเพียงมวลของสสารที่เป็นของแข็งหยาบขรุขระประกอบขึ้นด้วยแร่ธาตุหลายชนิดดังที่เราู้กันเท่านั้นสัจจะของความเป็นก้อนหินยังมีอยู่มากกว่านั้นความเป็นก้อนหินที่แท้ของมันยังมีลึกซึ้งเกินกว่าที่เราจะใช้ภาษาบรรยายออกมาได้⁷ ซึ่งตัวข้าพเจ้าเองสนใจศิลปะแบบ Geometric Abstract เพราะมีความเรียบง่ายเข้าใจ โดยไม่ต้องบอกเล่าเรื่องราวภายในภาพ แต่ใช้ภาษาภาพและการลดทอนในการสื่อสาร ซึ่ง Geometric Abstract ได้สืบทอดแนวความคิดของพวก Cubism ที่ว่า “การลดทอน ทุกสิ่งทุกอย่างลงจนเหลือแค่โครงร่างเรขาคณิต” โดยที่พวกเขาแนะนำเสนอใหม่ในรูปแบบ Abstract อย่างเต็มตัว ศิลปินที่ข้าพเจ้าชื่นชอบก็คือ พีท มองเดรียน (Piet

⁶ "ศิลปะแอบสแตรกต์ (Abstract Art) ศิลปะนามธรรม," accessed 8 พฤษภาคม 2560, www.kongkapan.com.

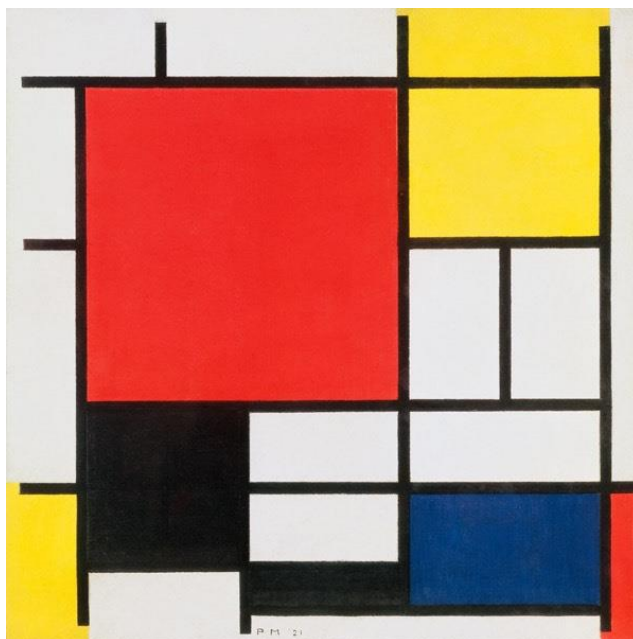
⁷ พจนาน จันทรสันติ (แปลและเรียบเรียง), วิถีแห่งเต๋า (กรุงเทพฯ: พิมพ์ครั้งที่ไทย, 2542).

Mondrian) เขาเป็นจิตรกรชาวดัตช์ โดยที่เขามีความคิดในการทำงานศิลปะว่า จะต้องเลิกลึ้ม ประเพณีของจิตรกรรมแบบเก่าๆ โดยเน้นที่ จะต้องเป็นศิลปะเป็น Abstraction และ Simplification ซึ่งนั่นก็คือ การเน้นโครงสร้างที่คิดคำนวณอย่างหนัก ในกรณีนี้ เส้นตรงเข้ามามีบทบาทสำคัญ และก็มี ความชัดเจน ส่วนสีก็จะลดให้เหลือแต่แม่สี แดง เหลือง น้ำเงิน และสีกลาง (ขาว เทา ดำ) การลด รูปทรง ลดสีนี้ มันเป็นสัญลักษณ์ ที่แฝงมาจากปรัชญาตะวันออก และการสอนเกี่ยวกับสมาธิ วิปัสสนา (Theosophy) ที่มีอยู่ในขณะนั้น ทำให้ตัวข้าพเจ้าเองสนใจการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ นามธรรมโดยสนใจเรื่องเส้นและสี และการตัดทอนให้เหลือเพียงสาระของตัววัสดุแทนจะเล่าเรื่องทั้ง ภาพ ทั้งนี้ลวดลายในการเย็บปักเป็นเหมือนนามธรรมในตัวเองอยู่แล้ว อยากให้ผู้คนมองเห็นคุณค่า และความงดงามของตัวมันเอง

ภาพที่ 23 ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต

ที่มา : ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต (Abstract Art) ศิลปะนามธรรม [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก <http://www.kongkapan.com/webboard/index.php?topic=86>

ภาพที่ 24 ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต

ที่มา : ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต (Abstract Art) **ศิลปะนามธรรม** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2564, เข้าถึงได้จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Piet_Mondrian

อิทธิพลของศิลปิน

อิทธิพล ตั้งโฉลก ท่านเป็นศิลปินที่สร้างงานเกี่ยวกับนามธรรม สัจจะแห่งศิลปะโดยสร้างจากการลดทอนความเหมือนจริง ใช้ภาษาทางศิลปะในการสร้างสรรค์ผลงานให้ความสำคัญกับรูปทรงมากกว่าความเหมือนจริง ข้าพเจ้ามีความสนใจในรูปทรงนามธรรมที่เกิดจากการสังเกตรูปทรง การแตก หัก หลุดร่อน ของอิฐปูน อิทธิพล ตั้งโฉลกได้กล่าวไว้ว่า จุดและเส้นอันเป็น สัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์ทางจิตซึ่งเป็นสื่อเชื่อมโยงเข้าสู่พรมแดนแห่งจิตวิญญาณได้ในที่สุด⁸ ข้าพเจ้าจึงสนใจและศึกษาเพื่อความเข้าใจของรูปทรงจากผลงานของศิลปิน มาเป็นแรงบันดาลใจและศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานแบบนามธรรม เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในชุดวิทยานิพนธ์ โดยการนำลดทอนมาลดทอน และนำเสนอเพียงลดทอน ความงามที่เรียบง่ายของผืนผ้าและเทคนิควิธีการที่ค่อยๆ ทำอย่างละเมียดละไม จากฝีมือเข็มแทนการบอกเล่าเรื่องราวให้เห็นเป็นภาพทั้งหมด การกล่าวถึงบุคคลหนึ่งคนเรา อาจจะได้กล่าวถึงรูปลักษณะหน้าตาที่เห็นได้ชัดเจนแต่อาจกล่าวถึงความรู้สึกนึกถึงที่เรามีต่อเขาผ่านชุดตัวละครบนผืนผ้า

⁸ อิทธิพล ตั้งโฉลก, สุนัขบัตรนิตยสารการจิตรกรรม 2546-2548 จิตวิญญาณบรรพบท (กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2543).

ภาพที่ 25 อธิพิล ตั้งโฉลก นามธรรม สัจจะทางศิลปะ
 ที่มา : อธิพิล ตั้งโฉลก, **หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2563,
 เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/baccpage/photos/a.934799686593774.1073742036>.

ภาพที่ 26 อธิพิล ตั้งโฉลก นามธรรม สัจจะทางศิลปะ
 ที่มา : อธิพิล ตั้งโฉลก **หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพฯ** [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2563,
 เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/baccpage/photos/a.934799686593774.1073742036.113578788715872/934800133260396/?type=3&theater>

จากข้อมูลและแรงบันดาลใจในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากความเป็นมาของโขนละครเริ่มต้นจากสมัยกรุงศรีอยุธยา รวมไปถึงงานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณที่ได้รับอิทธิพลจากการค้าเส้นทางสายไหม ที่มีการผสมผสานและหยิบนำเอาเทคนิคโบราณ นำมาใช้และเกิดเป็นการแต่งกายของไทยรวมถึงความเชื่อเรื่องการแต่งกายประจำวัน ทั้งวันมงคลและวันอวมงคล การแสดงในหมู่ละครที่นำเสนอสีสัน ลวดลายของผ้า ผ่านตัวละครให้คิดเตือนใจ งานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณที่เป็นงานช่างชั้นสูงที่นำเสนอผ่านโขนละคร ล้วนแล้วเป็นเสน่ห์ที่ภาคภูมิใจของไทยในเรื่องความเชื่อ ทางศาสนา และพิธีกรรม เกิดเป็นความงามแบบไทยและเป็นรากวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลทางด้านเทคนิควิธีการคือการพัฒนาเทคนิคแกะกรงใหม่และสำคัญคือการเย็บปักถักร้อยแบบไทย นำมาพัฒนาสร้างสรรค์ในรูปแบบนามธรรมแบบเรียบง่ายที่ได้แรงบันดาลใจจากการสร้างสรรค์ผลงานและแนวคิดแบบนามธรรมของทั้ง 2 ศิลปิน ล้วนแล้วแต่เป็นองค์ความรู้ที่ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

สรุป

การสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ได้รับแรงบันดาลใจจากอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากการแสดงโขนละคร และวรรณกรรมจากเรื่องรามเกียรติ์ โดยมีที่มาจากสมัยกรุงศรีอยุธยาจากการบันทึกผ่านภาพถ่ายและการแสดง การแต่งกายของตัวละครที่มีความเชื่อและเป็นเอกลักษณ์ของตัวละครรวมถึงความเชื่อด้านการแต่งกายในแต่ละวันที่สอดแทรกเนื้อหาเรื่องราวความเชื่อ แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ทางด้านเทคนิควิธีการเย็บปักถักร้อยแบบโบราณมาประยุกต์และต่อยอดโดยมีเทคนิคมากมาย ผสมผสานกับงานพิมพ์ในเทคนิคภาพพิมพ์แกะกรงใหม่ ที่ได้รับอิทธิพลจากงานภาพพิมพ์ที่เกิดในสมัยโบราณและ การฉลุแบบไทย อิทธิพลในด้านรูปแบบในการสร้างสรรค์ได้รับอิทธิพลจากศิลปะนามธรรมโดยมีศิลปินคืออิทธิพล ตั้งโฉลก มาเป็นแรงบันดาลใจ ในเรื่องแนวคิดและการสร้างสรรค์

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน

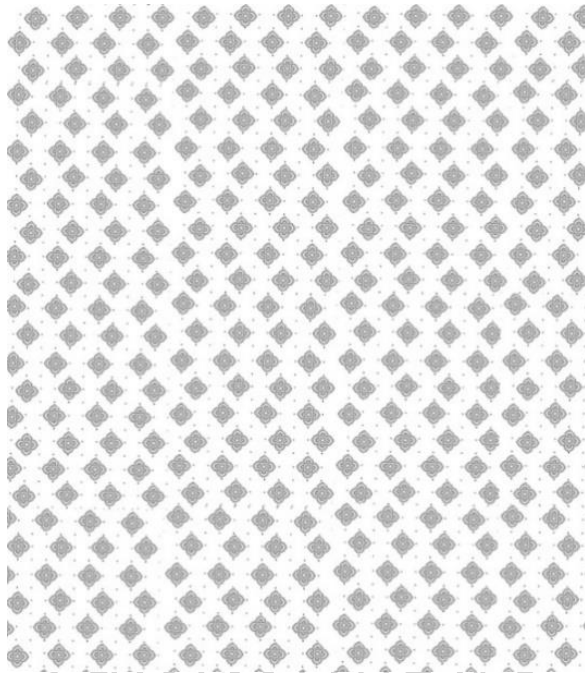
การศึกษาค้นคว้าข้อมูลของและกระบวนการสร้างสรรค์ของข้าพเจ้า ได้นำเรื่องราวของงานปักผ้าพัสดราภรณ์ รวมถึงบุคลิกของตัวละครในวรรณคดี มาเป็นแรงบันดาลใจ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ได้ตัดแปลงจากอุดมคติไทยความเชื่อความศรัทธา รวมไปถึงความงามความประณีตของเทคนิควิธีการในแบบประเพณีไทยมีดังต่อไปนี้

การค้นคว้าข้อมูล

- 1.1 ได้ค้นคว้าข้อมูลจากลวดลายผ้าโบราณจากพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติในห้องจัดแสดงผ้าโบราณรวมถึงงานปักและโขนในหิ้งพิพิธภัณฑ์
- 1.2 การแสดงโขนละครในโรงละครได้เข้าร่วมชมโขนละครในเรื่อง พิเภกสวามีภักดี
- 1.3 การค้นและศึกษาตัวละครในวรรณคดีและเอกลักษณ์ของตัวละคร การออกแบบลวดลายผ้า จากหอสมุด
- 1.4 ศึกษาลวดลายผ้าจากวัดที่จิตรกรรมฝาผนัง ในวัดสุวรรณาราม ลวดลายในวัดใหญ่ชัยมงคล

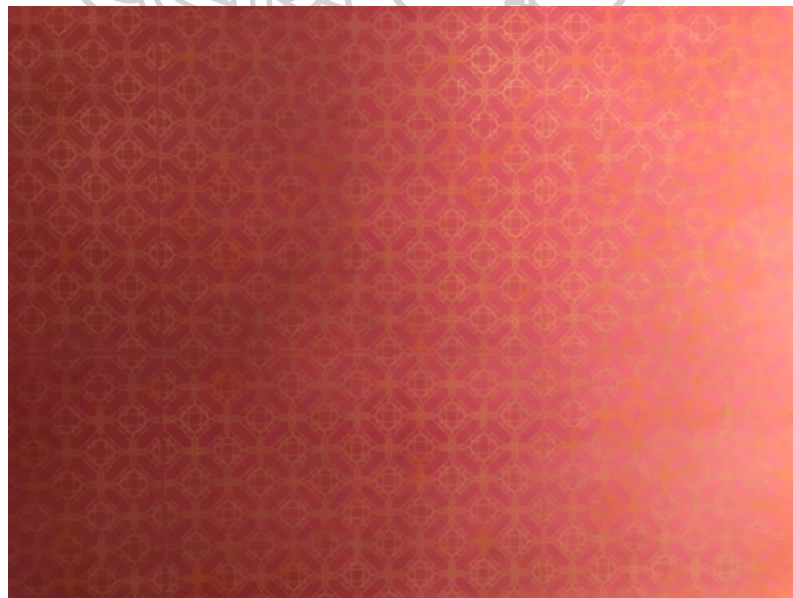
กระบวนการสร้างสรรค์

นำแรงบันดาลใจที่ได้มาออกแบบเป็นสเก็ทผลงาน ออกแบบลวดลายผ้าตามบุคลิกตัวละครที่ได้ตั้งไว้เป็นแบบภาพร่าง

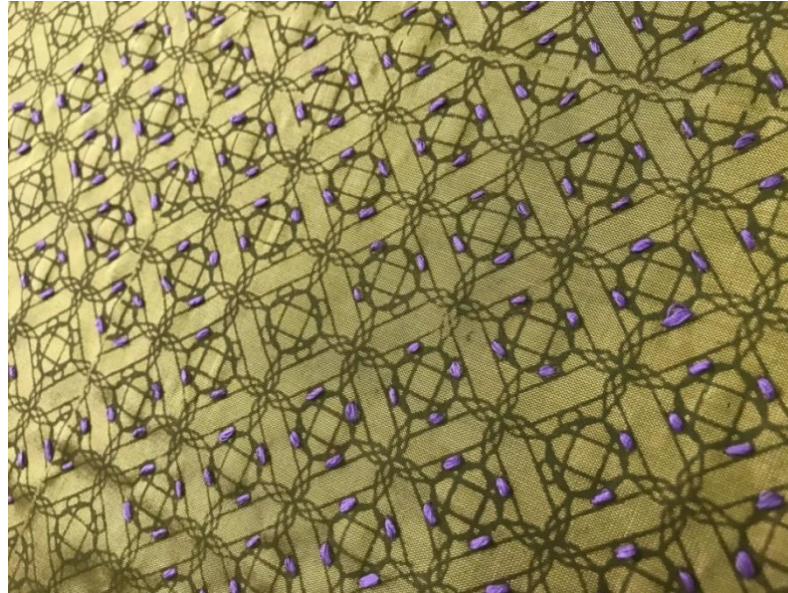
ภาพที่ 27 แบบลวดลายที่ออกแบบไว้ก่อนนำไปพิมพ์

นำแบบลวดลายที่ออกแบบมาพิมพ์ลงบนผ้าไหม ผ่านเทคนิคภาพพิมพ์ตะแกรงไหม โดยการอัดลวดลายบนตะแกรงไหม การผสมเนื้อสีบนผ้าไหมและการพิมพ์

ภาพที่ 28 ภาพการอัดบล็อกสกรีนลายพิมพ์

คัดสรรผ้าไหมจากสีและเนื้อผ้าจากการออกแบบไว้ ให้ตรงกับบุคลิกของตัวละคร

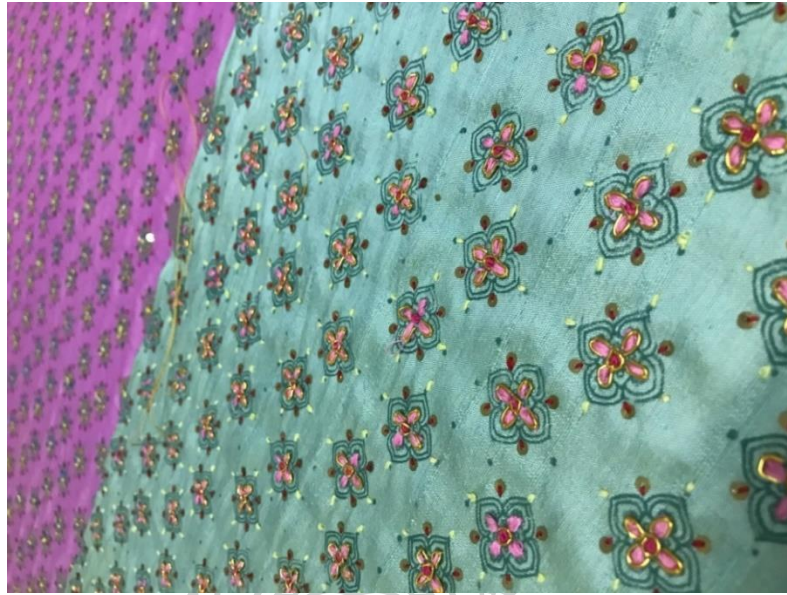

ภาพที่ 29 พิมพ์ลงบนผ้าไหม พร้อมเริ่มปักลาย

ภาพที่ 30 เก็บรายละเอียดไหมและดินทอง

นำผ้าไหมที่ได้ออกแบบลวดลายไว้มาปักด้วยไหมญี่ปุ่น ดินทอง ลูกปัด เลื่อม ปักแมลงทับโดยการฉลุ

ภาพที่ 31 การเก็บรายละเอียดลวดลาย

ภาพที่ 32 การเก็บรายละเอียดการประกอบลาย

ภาพที่ 33 การเก็บรายละเอียด การประกอบลาย

ภาพที่ 34 เก็บรายละเอียด

เนื่องจากผลงานของข้าพเจ้าเป็นงานเย็บปักผ้าด้วยเทคนิคโบราณ ต้องใช้เวลานานในการสร้างสรรค์ผลงานปัญหาที่จะเกิดขึ้นเป็นในเรื่องของเวลาที่ต้องวางแผนระยะเวลาที่มีจำกัดของการทำงานเพื่อให้ผลงานออกมาสมบูรณ์ได้ตามต้องการ

การวิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์

ผลงานของข้าพเจ้าประกอบไปด้วยเนื้อหาจากวรรณกรรมไทย แสดงออกถึงรูปแบบเชิงอนุรักษ์ความเป็นไทย ผ่านองค์ประกอบทางวัตถุ เส้น และสี ในรูปแบบนามธรรมให้มีความสำคัญกับจุดเด่นที่เป็นเทคนิคเย็บปักที่ประกอบกันของรูปทรง การเชื่อมต่อกันของโครงสร้าง และจังหวะในการซ้ำกันของรูปทรง

รูปทรงและเนื้อหาในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าใช้รูปทรงผืนผ้าประกอบกับงานออกแบบลวดลายผ้าสมัยโบราณ จากงานเย็บปักชุดโขนละครมาที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทย ประยุกต์กับแนวความคิด อารมณ์ความรู้สึกและจินตนาการ โดยกำหนดตัวละครจากวรรณกรรมที่สนใจ ใช้รูปทรงลวดลายนามธรรมสร้างความแปลกใหม่ที่นำเสนอสอดคล้องกับเทคนิค ลวดลายและเทคนิคบอกเล่าถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครที่แฝงความงดงามและจารีตประเพณีวัฒนธรรม

เนื้อหา(Content)

เนื้อหาโดยรวมคือลวดลายที่เก็บรวบรวมจากการเย็บปักถักร้อยแบบประยุกต์โบราณ โดยเนื้อหาที่สร้างสรรค์มาจากบทในวรรณกรรมเรื่องรามเกียรติ์ ใช้ตัวละครนำเสนอจินตนาการจากอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้าเอง

จังหวะ(beat)

ผลงานจิตรกรรมผสมมีการซ้ำกันของรูปทรงและลวดลายของดอกไม้เกิดเป็นจังหวะในงานที่สร้างความน่าสนใจและเป็นเอกภาพ

รูปทรง (Form)

รูปทรงในงานศิลปกรรมเป็นรูปทรงจากลวดลายผ้า ได้รับอิทธิพลมาจากธรรมชาติ เช่น ลายดอกไม้ ลายเครือเถา ลายใบไม้ ดอกบัว ซึ่งเป็นรูปทรงที่มาจากความเชื่อทางศาสนาและการออกแบบ

ชุดโขน รูปทรงภายนอกเป็นรูปทรงนามธรรมและกึ่งนามธรรมเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอ ที่ต้องการให้เกิดการตีความใหม่กับสิ่งที่เห็น

พื้นที่ว่าง (Space)

พื้นที่ว่างในงานเป็นพื้นที่ว่างระหว่างวัสดุและลวดลาย รวมถึงพื้นที่ว่าง เพื่อสร้างความรู้สึก สะท้อนเวลากับรูปทรงที่สร้างขึ้น เพื่อให้เกิดอารมณ์สัมผัสเหมือน ระบายระยับ เคลื่อนไหวการมองเห็น ตัวลวดลายจากสีจากผ้าไหมให้ความรู้สึก ลึกลับ น่าสนใจ

แสงเงา (Shade)

ผลงานจิตรกรรมมีการขยับเน้นแสงเงาโดยให้ความสำคัญกับแสงเป็นตัวบอกเล่าจินตนาการ จากลวดลายที่บ่งบอกเอกลักษณ์ความเป็นไทยสื่อความหมายและแนวคิดที่มีในงาน โดยแทนด้วยการ เย็บปักถักร้อยและเลื่อมประดับให้ความรู้สึกมั่งคั่งเรื่องแนววิบวับน่าสนใจ

ความหมาย (Implication)

ผลงานชุดนี้ได้นำเสนอสัญลักษณ์แสดงความหมายในตัวละคร โดยถอด การตัดทอนและซ่อน ไว้ในผลงาน สัญลักษณ์ที่เกิดจากการตัดทอนมาจากการตีความทางบุคลิก อุปนิสัยของตัวละคร

สรุป

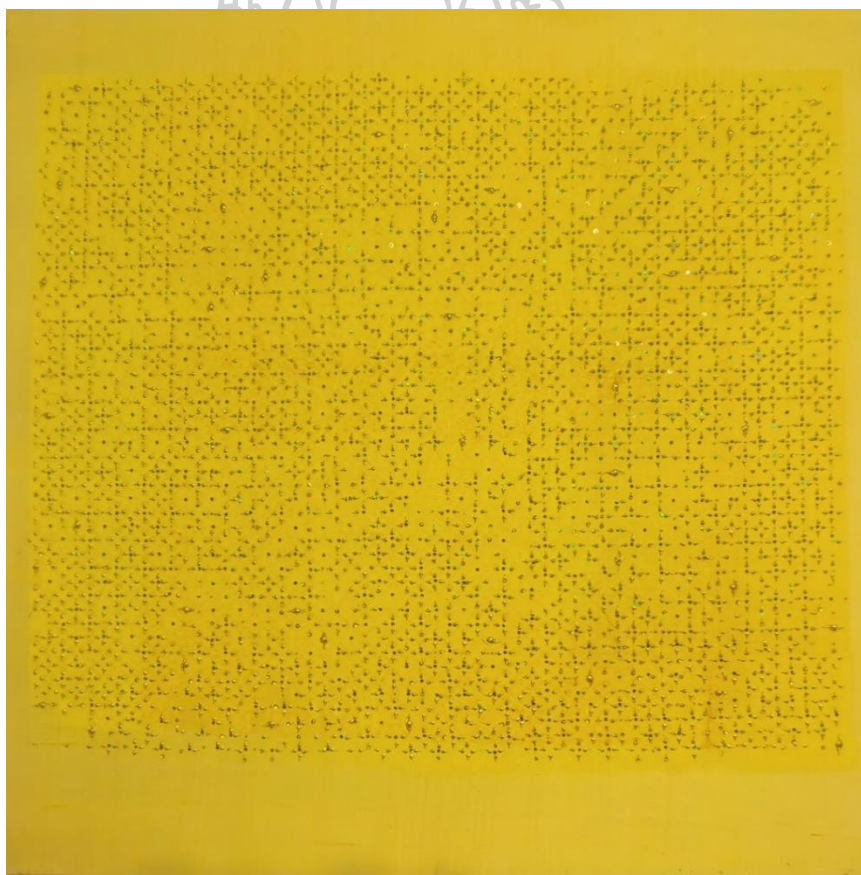
กระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มจากการตั้งสมมุติฐานจากการสร้างสรรค์ในข้อวิทยานิพนธ์ และศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งในและนอกสถานที่ จากพิพิธภัณฑ์ จิตรกรรมฝาผนัง หอศิลป์ หนังสือ สมุด ข่อย โดยหมวดข้อมูลรวบรวมและออกแบบลวดลาย จากนั้นนำมาพิมพ์ด้วยเทคนิคตะแกรงไหมบนผ้าไหมและนำมาสร้างสรรค์และเรียงร้อยด้วย เทคนิคกระบวนการที่ต่อยอดจากการเย็บปักถักร้อยแบบ โบราณ ระยะเวลาการสร้างสรรค์ผลงานทั้งหมดหนึ่งชุด ประมาณ 4-5 ชิ้นผลงาน รูปแบบนามธรรม กระบวนการเย็บปักถักร้อย เริ่มใช้จากการเดินเส้นจากไหมสี จุดจากเลื่อมโลหะ ปะด้วยเส้นดินทอง จุดเล็กๆ จากลูกปัดเรียงร้อยด้วยการทำซ้ำ เกิดเป็นผลงานแต่ละชิ้น ซึ่งใช้เวลาในการสร้างสรรค์ จาก กระบวนการสร้างสรรค์ในชุดนี้ได้เรียนรู้กระบวนการในงานเย็บปักถักร้อยผสมผสานกับงานภาพพิมพ์ ตะแกรงไหม และนำมาปรับใช้แก้ไขปัญหาในผลงานมากขึ้น

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้เรียนรู้และทำความเข้าใจและพัฒนาเทคนิควิธีการทำความเข้าใจระหว่างตัววัสดุและการสร้างสรรค์ในรูปแบบนามธรรมสองมิติ การสร้างสรรค์ช่วงแรกเกิดอุปสรรคในการสร้างสรรค์ เรื่องวัสดุและเวลาในการสร้างสรรค์ที่ไม่ลงตัว วัสดุในการสร้างสรรค์ที่ไม่เข้ากัน ต่อมาทำให้จัดการเวลาได้ จนเข้าใจและแก้ไขปัญหาได้ดีขึ้น จึงทำให้การสร้างสรรค์ราบรื่นขึ้นเนื่องด้วยผลงานเป็นชุดผลงาน ทั้งหมด 1 ชุดผลงาน โดยตัวชิ้นงานหลักทั้งหมด 4 ชิ้น 4 ตัวละครที่ข้าพเจ้าสนใจ

1. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1

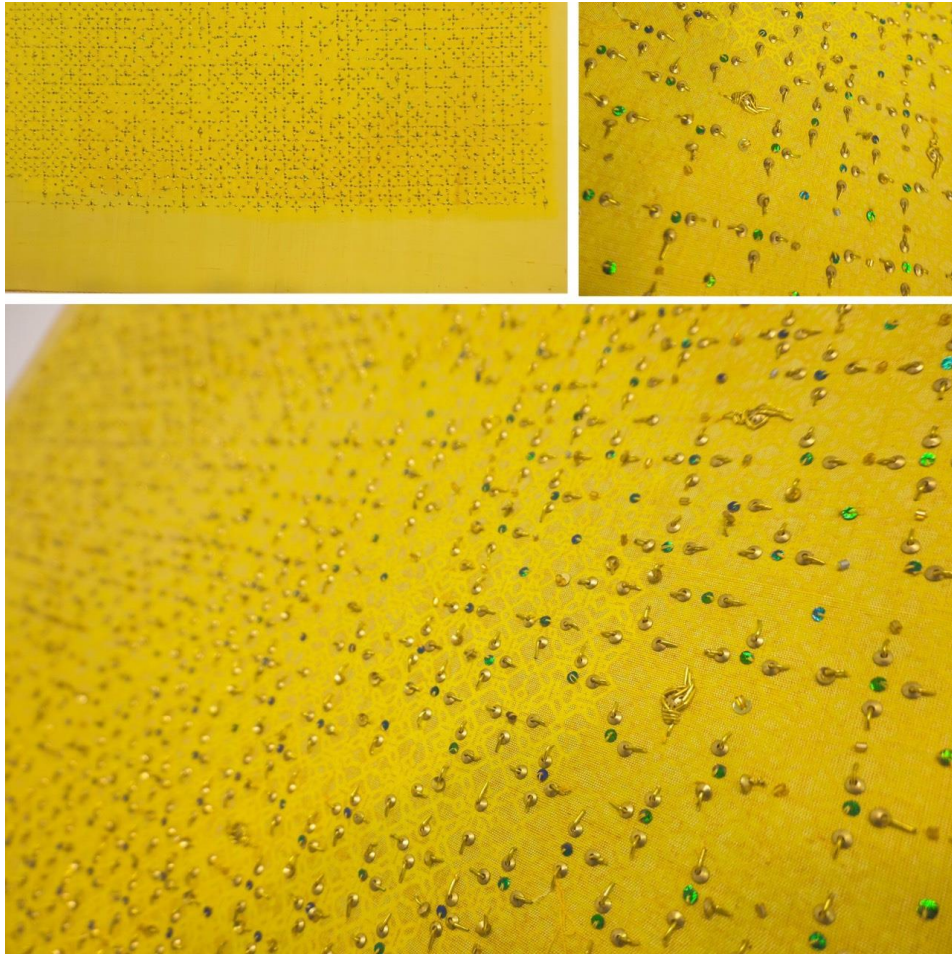

ภาพที่ 35 ชื่อผลงาน “พระลักษณะ”

ขนาด 90 x 90 ซม.

เทคนิค เย็บปักถักร้อย

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 36 รายละเอียด

โดยเริ่มจากผลงานชิ้นที่ 1 จากชื่อผลงานคือ พระลักษมณ์ เนื่องด้วยความสนใจของพระลักษมณ์ จากบทในเรื่องรามเกียรติ์เป็นแรงบันดาลใจต้นในการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวที่ว่า

กำเนิดพระรามตามบัญชาพระอิศวร

เจ้าไปเกิดเกิดเป็นกษัตริย์	สุริยวงศ์จักรพรรดิมหาศาล
ทรงนามพระรามอวตาร	ในสถานกรุงศรีอยุธยา
จักรเป็นพระพรตยศยง	ถัดองค์พระนารายณ์เชษฐา
ฝ่ายล้างขบขลังก้นาคา	เป็นพระลักษมณ์อนุชาฤทธิรอน
อันซึ่งทวาราวุธ	เป็นพระสัตรุดชาญสมร
องค์พระลักษมีบังอร	ไปเกิดในนครลงกา

ซึ่งกลอนข้างต้นได้ถอดการประพันธ์ออกมาคือ พระลักษณะที่เกิดเป็นพระอนุชาของพระราม นั้นเกิดมาจากอาวุธ คุุใจของพระรามนั่นก็คือพระสังข์และฐานบัลลังก์นาค ซึ่งพระลักษณะมีผิวตัวสีทอง จากการตีความด้านอุปนิสัยของตัวละคร เนื่องด้วยพระลักษณะเกิดจากอาวุธและฐานบัลลังก์นางซึ่งเป็นสิ่งคู่กายของพระนารายมีความสัมพันธ์กันฉันพี่น้องและอยู่เคียงข้างกันมีความรักที่รักน้องเสียสละ มีความเก่งกล้าสามารถทางด้านวิชาอาคมและสง่างาม จึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากลวดลายของลายผ้า ได้ออกแบบจากการนำรูปทรงของหอยสังข์มาจัดรูปทรงใหม่เป็นรูปทรงเรขาคณิตแบบซ้ำๆ พิมพ์ลงบนพื้นที่รูปทรงสี่เหลี่ยมพื้นผ้าที่มีความหมายภายในคือการนำเอารูปทรงของบัลลังก์มาตัดทอน พิมพ์ลงบนพื้นผ้าไหมทอมือ สีทองโดยใช้เนื้อสีทองในระดับที่เข้มกว่าพิมพ์ลงไป ลวดลายของผ้าเกิดการทับซ้อนแบบซ้ำๆ

ในผลงาน พระลักษณะ จัดอยู่ในรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสบนพื้นหลังสีเหลืองทอง โดยเกิดจากผ้าไหมสีทองผ่านกระบวนการพิมพ์จากการออกแบบลวดลายที่ลดทอนและได้แรงบันดาลใจ มาจากรูปทรงของหอยสังข์ออกแบบบนลวดลายและตีพิมพ์ใช้เทคนิคตะแกรงไหมลงบนผ้าไหมสีทอง ในรูปทรงสี่เหลี่ยมพื้นผ้าที่ได้แรงบันดาลใจจากบัลลังก์นาคจัดวางด้วยลวดลายเข้าไปเข้ามาในรูปแบบนามธรรม ปักทับด้วยเทคนิควิธีการที่ได้แรงบันดาลใจมาจากการต่อยอดแบบโบราณ ผ่านวัสดุต้นทองผสมผสานกันเลื่อมโลหะสีทองที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็กเสริมด้วยลูกปัดเพื่อสร้างความแวววาวให้กับผืนผ้า ซึ่งปักแมลงทับเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมให้ผลงานมีมิติและในลวดลายปักทับซ้อนด้วยรูปทรงหอยสังข์ที่ซ้อนอยู่มีความกลมกลืนไปกับลวดลายที่ทับซ้อนไปมา

1.1 วิเคราะห์กายภาพ

หากสังเกตทัศนธาตุในผลงาน เกิดจากการทับซ้อนของลวดลายระหว่างลวดลายงานพิมพ์และผสานกับลวดลายงานปัก เส้นเกิดจากวัสดุเล็กๆ น้อยผสมผสานกันเป็นลวดลาย เอกภาพในผลงานเกิดจากจุดเล็กๆ ที่รวมตัวกันในผลงาน พื้นผิวขนุนต่ำเกิดจากวัสดุที่แวววาวนำมาสร้างสรรค์

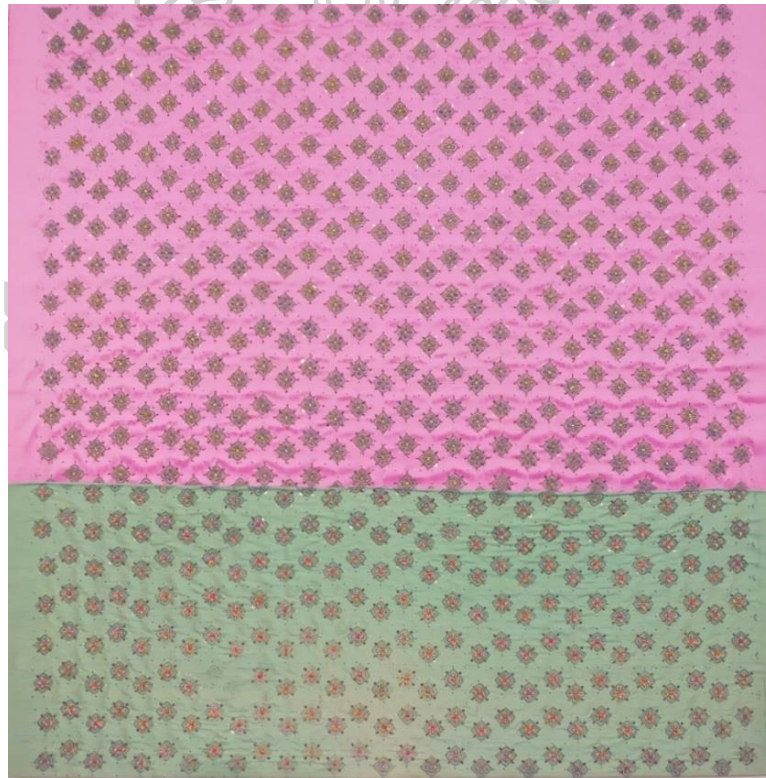
1.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ด้านของสัญลักษณ์และความหมาย ผลงาน ชื่อ “พระลักษณะ” สร้างในรูปแบบนามธรรมสองมิติ โดยผืนผ้าสีเหลืองทองที่เป็นสีเฉพาะและเป็นลักษณะเด่นของตัวพระลักษณะ สีทองมีความหมายถึงสิริมงคล หมายถึงความร่ำรวย ความมีอำนาจ ความน่าเกรงขาม ความมีอำนาจลึกลับ ซึ่งตรงกับบุคลิกลักษณะของพระลักษณะเอง ลวดลายของหอยสังข์ที่ซ้อนอยู่ในผลงานเป็นเสมือนสัญลักษณ์ของพระลักษณะ ที่เป็นอาวุธคุุใจของพระนารายมาเกิด อีกทั้งหอยสังข์ยังเป็นสิ่งมงคลที่ใช้ในวันมงคลและเป็นความเชื่อแบบไทย ในการชนะชัยสงครามสมัยก่อน

1.3 วิเคราะห์ด้านกระบวนการสร้างสรรค์

กระบวนการเริ่มจากพิมพ์ลวดลายที่ออกแบบไว้ วิธีการปักเริ่มจากการใช้เลื่อมกัน ถ้วยทองขนาดเล็กประสานเย็บกับด้นทองให้เกิดรูปทรงปลายแหลมในทั้งสี่ทิศทางใจกลางสำคัญ ใช้ปักแมลงทับสร้างความระยิบระยับและสร้างจุดเด่นให้กับผลงาน สอดแทรกสัญลักษณ์รูปทรงหอยสังข์ ด้วยด้นทองและเก็บรายละเอียดลูกปัดสีทองเหลือง การสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้เป็นเทคนิคการทำงาน ชั่วของวัสดุสมดุและมีความหมายในภาพเป็นเสมือนสภาวะจิตของข้าพเจ้า ณ ขณะสร้างสรรค์ที่กำหนดลมหายใจเข้าออกแบบซ้ำๆ การเสนอวัสดุในรูปแบบซ้ำๆ ในกลุ่มสีคล้ายคลึงกันทำให้เกิดความสมดุในวัสดุที่เล็กใหญ่ เสมือนการรวมกันของร่างกายข้าพเจ้าที่มีอวัยวะน้อยใหญ่ เพื่อสร้างความสมบูรณที่คนอื่นอาจมองว่าไม่สมบูรณ เสมือนภาษาทางกายที่สื่อสารให้คนอื่นได้รับรู้ให้หากแต่ไม่สมบูรณแบบ

2. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน “นางสีดา”

ขนาด 90 x 90 ซม. เทคนิค เย็บปักถักร้อย ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 38 รายละเอียดผลงาน

ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากการกำเนิดและการผลิตปราสาทจากเมืองของผู้หญิง ที่โดน
ลอยผอบและถูกฝังกลบดินตั้งแต่ยังเป็นทารกและ รวมถึงการพรรณนาถึงผู้หญิงในบทนี้

พิศพักตร์ผ่องพักตร์ดั่งจันทร์	พิศขนงโค้งงอนดั่งคันศัลป์
พิศเนตรดั่งเนตรมฤคิน	พิศทนต์ดั่งนิลอันเรียบราย
พิศโอษฐ์ดั่งหนึ่งจะแย้มสรวล	พิศนวลดั่งสีมณีฉาย
พิศปรางดั่งปรางทองพราย	พิศจู่ไรดั่งหนึ่งแกล้งวาด
พิศคอวิลาสดั่งคอหงส์	พิศกรดั่งวงศชาพงศ์
พิศทรงดั่งเทพกนิรา	พิศถันดั่งปทุมเกสร
พิศเอวเอวอ่อนดั่งเลขา	พิศผิวผิวผ่องดั่งทองทา
พิศจรตกริยากี่จับใจ	

กลอนข้างต้นเป็นการพรรณนาผู้หญิงที่ชื่อ “นางสีดา” จากบทวรรณกรรมนางสีดาคือพระลักษมีแปลงกายมาเกิด เป็นผู้หญิงที่อาภัพตั้งแต่กำเนิด ต้องโดนลอยแพในผอบโดยมีดอกบัวใหญ่หอบหุ้ม โดนฝังกลบดินโดยมีดอกบัวห่อหุ้มไว้เติบโตใต้พื้นดิน พลัดพรากจากพระบิดา มารดา ชื่อ “สีดา” ได้จากรอยไถที่พบเจอหลังจากฝังกลบดินไว้หลายปี ด้านอุปนิสัย นางสีดาเป็นคนใจดี สุขุม เรียบร้อย รักสามี มีความเป็นผู้หญิงที่อ่อนน้อม อ่อนหวานจึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ชื่อผลงาน “นางสีดา” จัดอยู่ในรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสแบบเรียบง่ายบนพื้นหลังสีชมพูลิบลิ่วและสีเขียวก้านพลู ผ่านกระบวนการพิมพ์จากภาพพิมพ์ตะแกรงไหมที่ออกแบบลวดลายที่ตัดทอนจากดอกบัวในขนาดสีชมพู 70% และสีเขียว 30% การปักทับซ้อนด้วยไหมสี ชมพู ฟ้า แดง เขียว ผสมผสานกับดินทองและเลื่อมทอง เพื่อสร้างความสมดุลของลวดลายในผลงาน

2.1 วิเคราะห์กายภาพ

ด้านทัศนธาตุ จุดในผลงานเกิดจากวัสดุเล็กใหญ่และไหมสีที่ประกอประกกันจากจุดเล็กๆ และจุดใหญ่ๆ เส้นเกิดจากการพิมพ์ของลวดลายพิมพ์ตะแกรงไหมที่เกิดเป็นลวดลาย พื้นที่ว่างเกิดจากช่องว่างของลวดลายที่เข้าไปมา การซ้ำในผลงานเกิดจากการซ้ำกันของลวดลายที่เกิดจากงานปักและการเชื่อมกันของสีเกิดจากสีสองสีในวรรณะร้อนจากพื้นที่ส่วนสีชมพู และวรรณะเย็นในส่วนพื้นที่สีเขียว รวมกันในผลงานเกิดเป็นเอกภาพในผลงาน

2.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

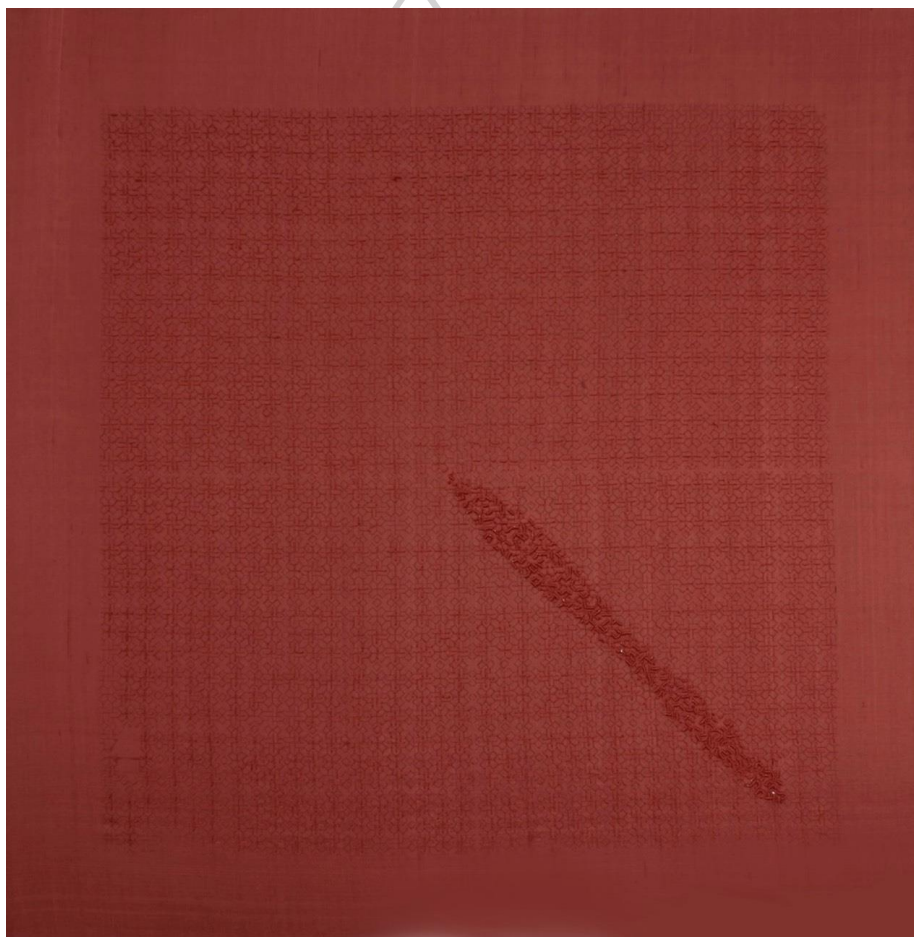
ด้านสัญลักษณ์และความหมายผลงาน “สีดา” ตีความจากความเป็นผู้หญิงของนางสีดา ผสมผสานกับเรื่องราวในวรรณกรรม ดอกบัวในผลงานหมายถึง ความงาม ความซื่อตรงของนางสีดา อีกทั้งดอกบัวยังเป็นเสมือนสิ่งปกป้อง ที่ห่อหุ้มนางสีดาในช่วงวัยเจริญเติบโต สีชมพูและสีเขียวในผลงานแสดงถึงความอ่อนหวานและอ่อนโยนของผู้หญิงที่ถ่ายทอดออกมาเปรียบเสมือนสีของดอกไม้ที่แสดงถึงความเสน่ห์ อีกทั้งสีชมพูยังหมายถึงเป็นสีที่เป็นสัญลักษณ์การปลอบประโลมจิตใจให้รู้สึกสงบลง แสดงถึงจิตใจที่กว้างขวาง อ่อนน้อม ให้ความรู้สึกตรงข้ามกับสีแดงที่นึกถึงการปกป้องและสีเขียวให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติ ว่างเปล่า สงบ สมดุลและปล่อยวาง สร้างบรรยากาศให้รู้สึกสบายซึ่งเป็นตรงกับบุคลิกลักษณะของตัวละครที่ชื่อ “สีดา”

2.3 วิเคราะห์ด้านกระบวนการสร้างสรรค์

กระบวนการเริ่มจากพิมพ์ลวดลายที่ออกแบบไว้ วิธีการปักเริ่มจากการสอดแทรกไหมสีในกลีบดอกด้วยสีชมพูและสีม่วง ผสมผสานการชิงครอด้วยดินทองเพื่อเพิ่มเสน่ห์และความ

ระยิบระยับให้กับผลงาน เพิ่มเลื่อมทองขนาดเล็กกรอบดอกบัวเพื่อสร้างประกายให้เป็นจังหวะ ซ้ำๆ กัน เพราะต้องการให้พลังของตัววัสดุแสดงผลออกมาอย่างเต็มที่ การใช้เทคนิคและวัสดุที่หลากหลายเป็นเสมือนการสร้างคุณสมบัติให้กับกระบวนการงานเย็บปักที่มีทั้งแบบโบราณและการต่อยอดในสมัยปัจจุบัน การสร้างความสมดุลให้กับวัสดุในผลงาน และการสร้างความสมดุลให้กับสภาวะจิตของข้าพเจ้าในขณะการสร้างสรรค์เสมือนกายภาพและสภาวะจิตใจที่ต้องการความสมดุลในการดำรงชีวิต

3. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

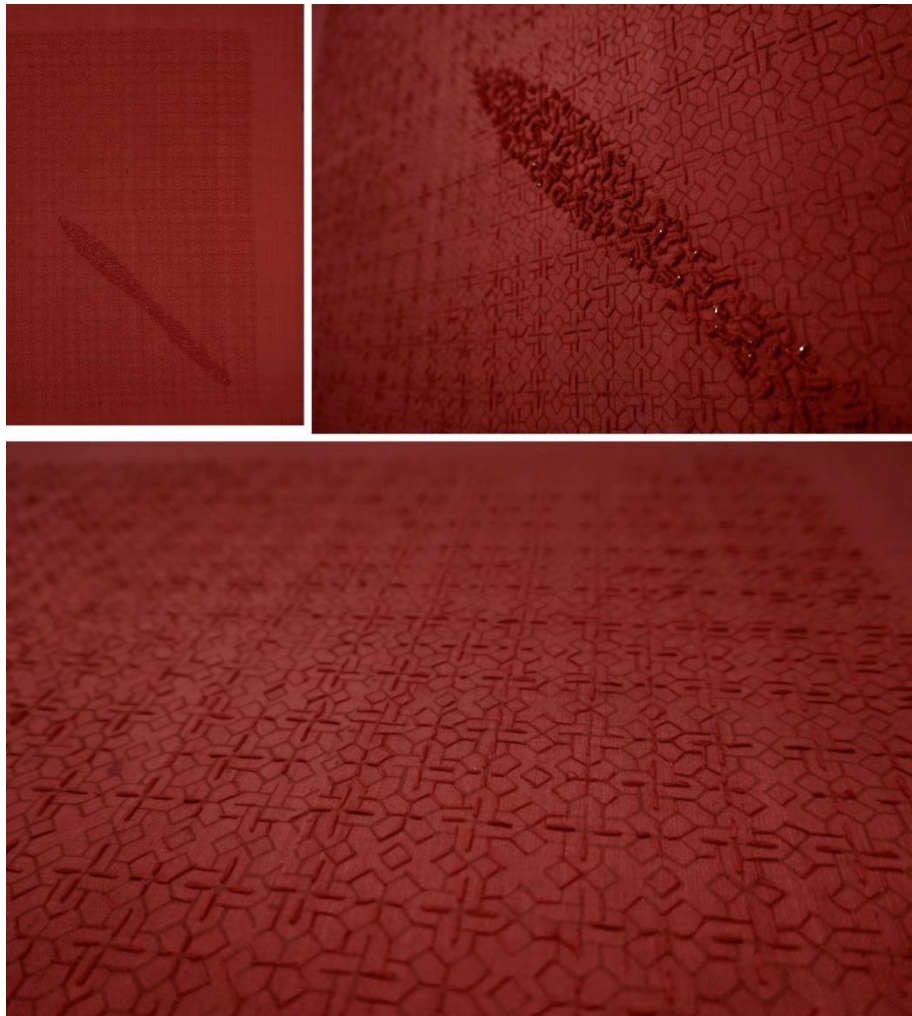

ภาพที่ 39 ชื่อ “สุครีพ”

ขนาด 90x 90 ซม.

เทคนิค เย็บปักถักร้อย.

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 40 รายละเอียดผลงาน

“สุครีพ” เป็นอีกหนึ่งตัวละครที่น่าสนใจและไม่มากนักที่มีคนกล่าวถึง ข้าพเจ้าจึงได้แรงบันดาลใจในการนำตัวละครนี้มาทำการสร้างสรรค์โดยการวิเคราะห์จากวรรณกรรมสุครีพเป็นตัวละครที่เป็นลิงหากมองจากรูปลักษณ์ภายนอกจะมีความปั่นป่วน วุ่นวาย ชลมนุ โดยมีอุปนิสัยเป็นคนใจดี ซื่อสัตย์ เป็นผู้อาวุโสในกลุ่ม วานร เป็นผู้นำ มีความเสียสละและเก่งกล้าสามารถ จึงนำเสนอในผลงานชื่อ “สุครีพ” จัดอยู่ในรูปทรงจตุรัสแบบเรียบง่าย บนพื้นผ้าไหมสีแดงที่ผ่านกระบวนการพิมพ์แบบตะแกรงไหมทับด้วยสีแดงและปักทับด้วยเส้นไหมสีแดงในลวดลายที่ซับซ้อนมีขนาดเล็กและหนา ผสมผสานกัน เพื่อสร้างมิติในชิ้นผลงาน ซึ่งงานปักยังแฝงรูปทรงพระขรรค์สีแดง ที่เกิดจากการปักทับและสร้างพื้นผิวให้นูนเป็นลักษณะเด่นเกิดเป็นพื้นผิวและเกิดการผลักระยะในผลงาน

3.1 วิเคราะห์ด้านกายภาพ

ด้านทัศนธาตุ จุดเกิดจากการปักของไหมสีแดง เส้นเกิดจากการพิมพ์ของลวดลาย และการประสานกันของเส้นไหมสีแดงแบบซ้ำไปซ้ำมา เกิดเป็นการซ้ำของลวดลายที่ทับซ้อน พื้นที่ว่างในผลงานเกิดระหว่างช่องว่างของงานพิมพ์เพื่อเสนอความงดงามแบบตรงไปตรงมาของผืนผ้าไหมสีแดง จังหวะในผลงานเกิดจากการซ้ำกันของลวดลาย รูปทรงในผลงานเกิดจากการปักและขมวดกันเป็นรูปทรงพระขรรค์ที่ซ้อนในผลงาน ทำให้เกิดเอกภาพขึ้น

3.2 วิเคราะห์ด้านเนื้อหา

ด้านสัญลักษณ์และความหมายในผลงานชิ้นนี้เป็นพื้นที่สีแดง สีแดงในผลงานหมายถึง เป็นสีแห่งพลังอำนาจ ความทะเยอทะยาน ความรุนแรง ความมั่นคง โดยเข้ากับตัวละครสุคริพที่มีผิวกายสีแดง ลวดลายในผลงานที่มีลักษณะลายเส้นคดเคี้ยวซับซ้อนเปรียบเสมือนบุคคลลักษณะของสุคริพที่เป็นลิงแต่มีความซับซ้อน วกวน ฉลาด รูปทรงพระขรรค์ในชิ้นผลงาน หมายถึงอาวุธของสุคริพ และแสดงถึงพลังกำลังของสุคริพ ในตอนหนึ่งที่ใช้ชื่อตอน “สุคริพหักฉัตร” เป็นตอนสำคัญและเป็นตอนเด่นของสุคริพในการสู้ศึกกับทศกัณฐ์ ปัจจุบันมีการนำตอนสุคริพหักฉัตรมาแปรเป็น เครื่องราง ของขลัง อาวุธ หรือลายสักในกลุ่มของวัยรุ่น เป็นเสมือนความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกันและช่วยชนะ

3.3 วิเคราะห์เทคนิคการสร้างสรรค

กระบวนการสร้างสรรค์เกิดจากการพิมพ์ลวดลายที่ออกแบบบนพื้นสีแดงของไหมปักซ้ำด้วยเส้นไหมสีแดงที่มีขนาดเส้นต่างกันในตัวสัญลักษณ์ของพระขรรค์ปักด้วยด้นทองและปักซ้ำด้วยเส้นไหมสีแดงเกิดเป็นรูปทรงนูนต่ำ การปักลวดลายซ้ำๆ จากเส้นขนานและคนละแนวในระนาบเดียวกันเป็นเสมือนการสร้างคุณสมบัติที่เกิดจากการสร้างซ้ำของการปักไหมสีในรูปแบบที่เรียบง่าย แต่สร้างสรรค์จากกรรมวิธีการเย็บปัก เป็นเสมือนการแสดงออกของข้าพเจ้าที่มีสภาวะจิตใจที่เป็นหญิงอยากจะแสดงออกผ่านผลงานแบบตรงไปตรงมา แต่ยังมีความเป็นชนบและระเบียบ

ในอีกหนึ่งตัวละครที่ข้าพเจ้าสนใจที่ได้แรงบันดาลใจต้นจากตัวละคร คือ “พิเภก” โดยมีโอกาสได้ไปดูโฉนพระราชนิพนธ์ในตอนที่ “พิเภกสวามีภักดี” จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

4. วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

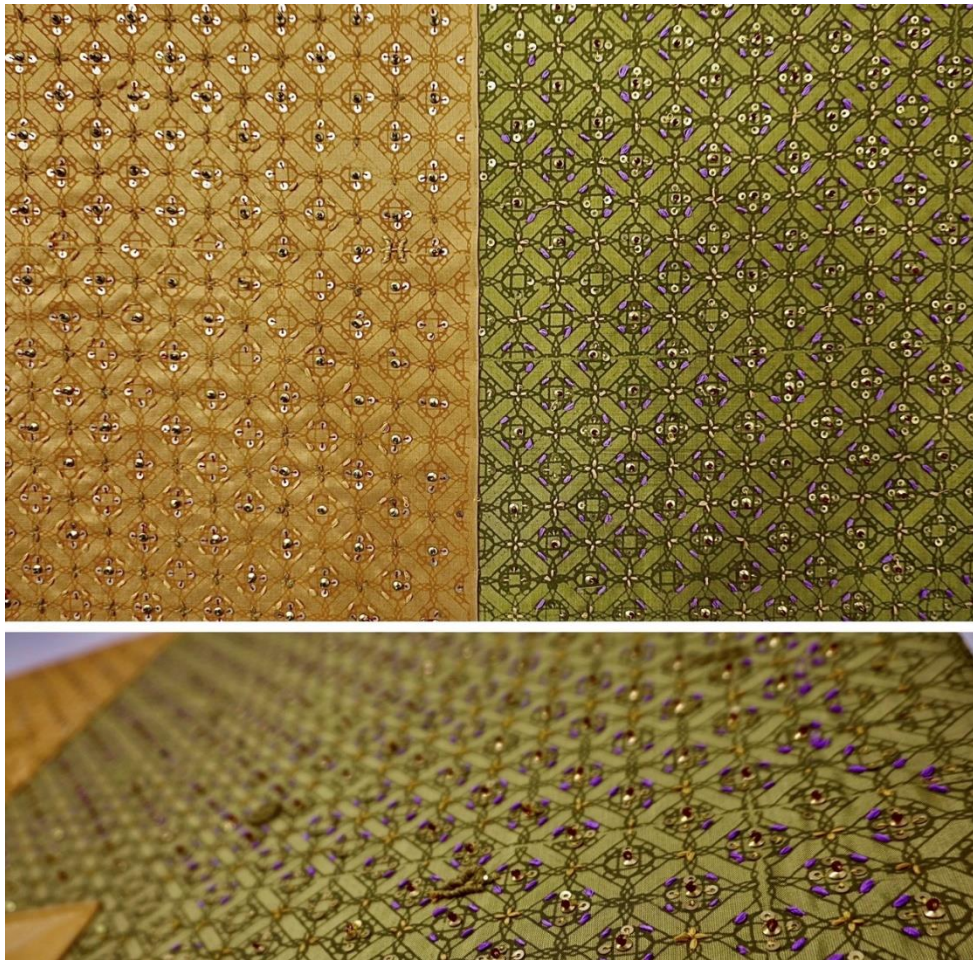

ภาพที่ 41 ชื่อผลงาน “พิเภก”

ขนาด 90 x 90 ซม.

เทคนิค เย็บปกถักร้อย

ปีที่สร้าง พ.ศ. 2564

ภาพที่ 42 รายละเอียดผลงาน

พิเภกน้องแพศย์ทำว

ทศกัณฐ์

คือแวนเวสสุณารสสร

สีบสร้าง

เพทางคศาสตร์ขันยลยอด

ยิงเฮย

ทรงมงกุฎน้ำเต้าอ่างอาตมพีน

ขจีพรรณ

เป็นกลอนบทหนึ่ง ที่พรรณนาตอนเกิดของพิเภกและลักษณะเด่นในเรื่องความเชี่ยวชาญด้านโหราจารย์จากวิเคราะห์ตัวละครในวรรณกรรมพิเภกจากบุคลิกภาพภายนอกเป็นยักษ์ ภายนอกภายนอกดูร้ายน่ากลัวแต่หากมองจากอุปนิสัยภายในเป็นคนซื่อตรง ตรงไปตรงมา รักพี่รักน้อง รักครอบครัว ตอบแทนผู้มีพระคุณ สัจจาจากตรงไปตรงมาเป็นคนจิตใจดี จึงนำเสนอผลงานชื่อ “พิเภก” ในรูปทรงสี่เหลี่ยมจตุรัสโดยใช้สีเขียวและสีส้มในสัดส่วนที่เท่ากันบนพื้นผ้าไหม ทั้งสีเขียวและสีส้มถูกพิมพ์ลายจากลวดลายตารางแบบเรขาคณิตที่ได้แรงบันดาลใจจากการตัดทอนรูปทรงของตารางฉนวน

โบราณที่ใช้ในโหราศาสตร์ในจุดกลางงานปักเป็นตารางโหราศาสตร์และรูปทรงตัวเลขแบบไทยโดยใช้ไหมสีเขียวและสีส้มผสมดินทอง ผลักออกมาจากลวดลายด้านนอกปักทับซ้อนด้วยลวดลายใช้เส้นไหมสีส้มเขียว สีม่วง และเลื่อมน้อยใหญ่ ผสานกับลวดลายงานพิมพ์ แบบเข้าไปมารวมถึงซ้อนลวดลายจากสัญลักษณ์ทางโหราศาสตร์บนลวดลายของผืนผ้า

4.1 วิเคราะห์กายภาพ

หากสังเกตด้านทัศนธาตุในผลงาน “จุด” เกิดจากการปักและดินข้อเลื่อมโลหะและไหมสี เส้นเกิดจากลวดลายงานพิมพ์และเส้นไหมสีที่ผสมกัน จังหวะในงานเกิดจากลวดลายงานปักแบบเข้าไปมาของผลงาน พื้นที่ว่างเกิดจากระยะห่างของลวดลาย สีในผลงานจัดอยู่ในรูปแบบสีคู่ตรงข้ามคือเขียวและส้ม ในด้านขนานและด้านเท่ากันเพื่อเกิดเป็นเอกภาพในผลงาน

4.2 วิเคราะห์เนื้อหา

ด้านสัญลักษณ์และความหมาย การใช้สีส้มและสีเขียวในขนาดสัดส่วนที่เท่ากัน เป็นสีกลาง เป็นเสมือนความเป็นกลางแทนบุคลิกลักษณะตัวละครที่มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและพูดแบบตรงไปตรงมา รูปทรงสีเหลี่ยมผืนผ้าในงานเป็นเสมือนตารางโหราศาสตร์ที่เป็นลักษณะเด่นของตัวละคร ตัวเลขและสัญลักษณ์ด้านโหราศาสตร์บนผลงานที่ซ่อนอยู่ในลวดลายเป็นเสมือนความชำนาญของพิภกทางโหราศาสตร์ โดยทั้งหมดข้าพเจ้าได้ถอดสัญลักษณ์จากลักษณะเด่นของตัวละครที่ข้าพเจ้าชื่นชอบ

4.3 วิเคราะห์เทคนิคการสร้างสรรค

กระบวนการสร้างสรรค์เริ่มจากการพิมพ์ลวดลาย ด้วยสีคู่ตรงข้ามกัน ปักลวดลายด้วยเส้นไหมสีที่ใกล้เคียงและปักแทรกด้วยเลื่อมทั้งสีเงินและสีทอง ปักลูกปัดในจุดกึ่งกลางระหว่างลวดลายโดยจุดกลางของลวดลายใช้เลื่อมถ้วยสีทองและลูกปัดสีแดงและสีม่วง เพื่อเพิ่มจุดเด่นให้กับผลงาน การปักไหมสีให้เป็นรูปทรงนูนต่ำในรูปทรงสัญลักษณ์ที่สร้างความหมายขึ้นในผลงาน การสร้างผลงานในรูปทรงที่เท่ากัน และขนาดและสีเท่ากัน โดยใช้สีคู่ตรงข้าม ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นเสมือนสองสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกันไม่ว่าจะเป็นสภาวะจิตใจของข้าพเจ้าที่มีทั้ง ความดี หรือความชั่ว หรืออาจหมายถึง สูง-ต่ำ ดำ-ขาว รวย-จน ฟ้า-ดิน เก่า-ใหม่ ที่พบเห็นบนโลกของการเปรียบเทียบอาจจะเหมือนการนำเอาวัสดุที่มีทั้งแบบเก่าและแบบใหม่มานำเสนอ การนำเอาเทคนิควิธีการแบบโบราณและการนำมาสร้างสรรค์แบบร่วมสมัย หรือแสดงความเป็นเพศของข้าพเจ้าที่มีกายภาพเป็นผู้ชายแต่

ภายในจิตใจเป็นผู้หญิงเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงรูปแบบตรงข้ามเพื่อสร้างความสมดุล เปรียบเสมือนตัวข้าพเจ้าเองที่หาความสมดุลให้กับจิตใจของตัวเอง

ติดตั้งแสดงผลงาน

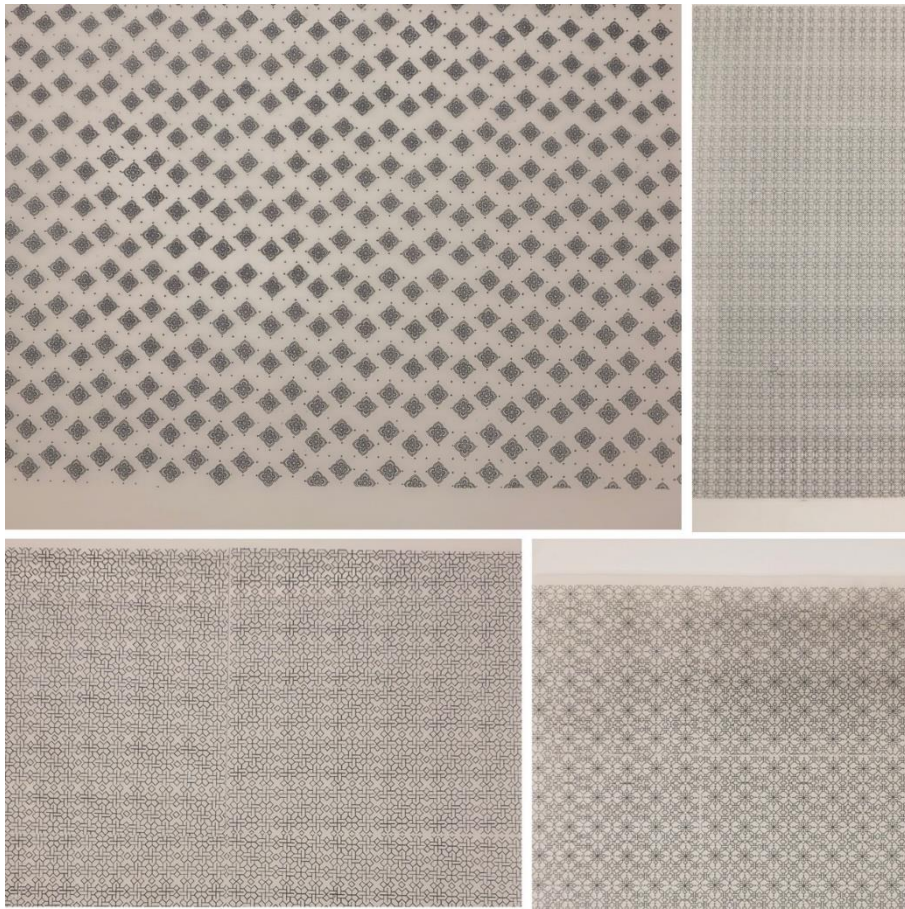
การติดตั้งและจัดแสดงผลงานข้าพเจ้า ได้ให้ความสนใจในเทคนิควิธีการของการนำเสนอผลงานจึงเป็นเสมือนห้องหนึ่งห้องที่แสดงทั้งผลงานและกรรมวิธีที่ได้ทดลองเสมือนกึ่งการทำงาน ให้ความสำคัญกับวัสดุหลากหลายแบบที่ใช้ในเทคนิคเย็บปักถักร้อย

ภาพที่ 43 ภาพแสดงผลงานแบบมุมมองกว้าง

ภาพที่ 44 ภาพแสดงผลงานในกระบวนการสเก็ตและวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

ภาพที่ 45 ภาพแสดงผลงานสเก็ตผลงานภาพพิมพ์

ภาพที่ 46 ภาพแสดงผลงาน

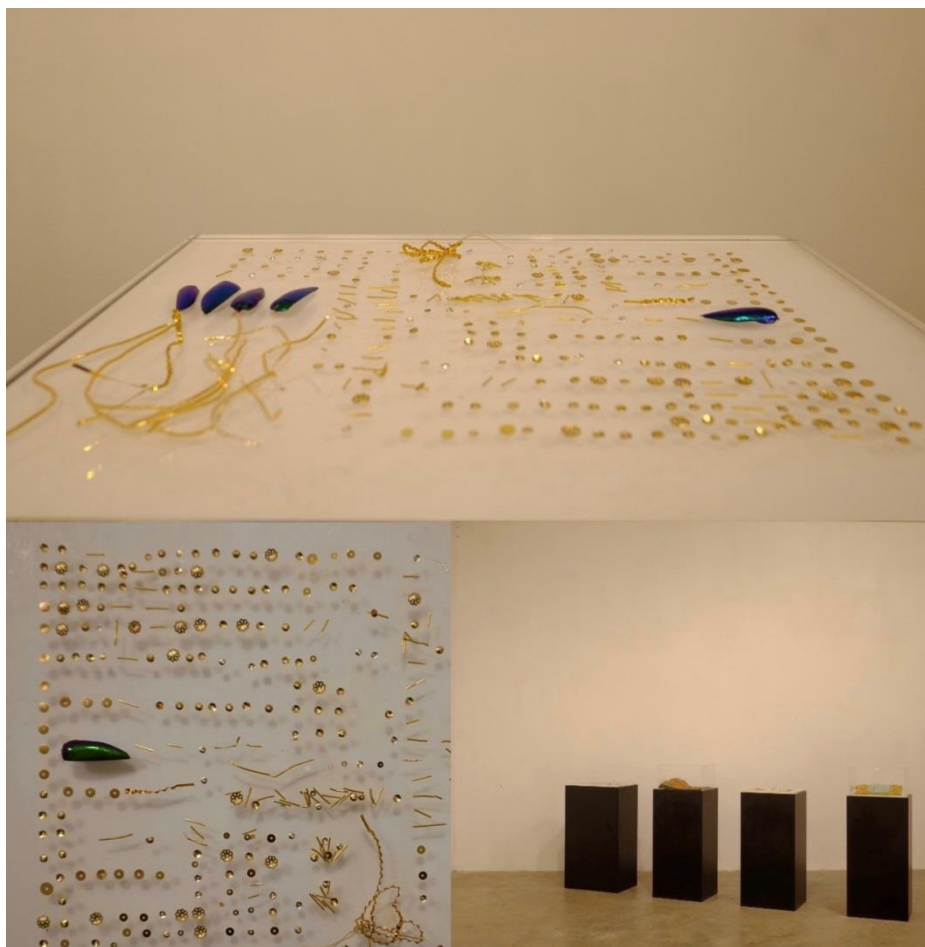
ภาพที่ 47 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลองเทคนิควิธีการ

ภาพที่ 48 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลอง

ภาพที่ 49 ภาพแสดงผลงานในช่วงทดลอง

สรุป

สำหรับผลงานของข้าพเจ้าเป็นการแสดงออกในรูปแบบลวดลายนามธรรมจากงานปักที่มีเรื่องราวการรับรู้ได้ด้วยสายตาที่แสดงออกด้วยทัศนธาตุ ความงามทางศิลปะ กล่าวคือการนำเอาเทคนิคกระบวนการเย็บปักถักร้อยแบบโบราณ มาประยุกต์และต่อยอดผสมผสานกับ วัสดุ รูปทรง พื้นผิว น้ำหนักโดยรวมไปถึงการสร้างสรรค์องค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ด้วยรูปทรงเรียบง่ายตามความชอบเฉพาะตัว จากแรงบันดาลใจข้างต้นจากการชื่นชอบงานนาฏศิลป์ งานเย็บปักแบบชุดโขน ผ่างด้วยความเชื่อ วิถีชีวิตและบุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวจึงเกิดเป็นงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ เพื่อไม่ให้เห็นเพียงการใช้สวมใส่ของพัสดราภรณ์ แต่แสดงคุณค่าด้วยตัวเอง ชลุด นิ่มเสมอ เคยกล่าวไว้ว่า “ศิลปะมีองค์ประกอบที่ลึกซึ้งและซับซ้อนกว่าที่เรามองเห็น ตะวันตกดินที่เราว่างงามจึงไม่ใช่ศิลปะ ก้อนหินที่ถูกน้ำซัดจนมีรูปร่างต่างๆ และอาจมีคุณค่าทางความงามก็ไม่ใช่ศิลปะเพราะเป็น

ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ แต่ม้านั่ง บ้านเรือน เชื้อนกัณน้ำ ภาพเขียนหินที่แกะสลักขึ้นด้วยรูปร่างน่าเกลียดเพียงไรก็นับว่าเป็นศิลปะ เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น”

ในด้านการตีความและการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า ผ่านเทคนิควิธีการเย็บปักถักร้อย เป็นเทคนิคที่แสดงออกถึงความเป็นผู้หญิง ด้วยสภาวะทางจิตใจที่มีความเป็นผู้หญิงของตัวเองจึงได้แสดงออกและก้าวข้ามเพศภาพภายนอกผ่านเทคนิควิธีการ โดยได้มีเป็นการเปรียบเทียบการแสดงออกเพื่อแสดงความเป็นผู้หญิง แต่เป็นเสมือนภาษาทางทัศนธาตุที่ข้าพเจ้าได้แสดงออกให้เห็นการก้าวข้ามผ่านเพศภาพที่เป็น

อุปสรรคในการสร้างสรรค์ การทำงานเริ่มจากการสเก็ตแบบภาพร่างลวดลายที่ไม่ต่อเนื่อง การพิมพ์ที่สีไม่เสมอและต่างกัน สีผ้าที่มีปัญหาและไม่ตรงกับที่ตั้งไว้ ด้านกระบวนการสร้างสรรค์ การเลือกผ้าไหมมีปัญหาเพราะมีลักษณะบาง ขนาดไม่เท่ากันทำให้เลือกผ้าหลายรอบ การซึ่งเป็นอุปสรรคเพราะต้องใช้ผ้าที่ทับซ้อนให้หนาขึ้นและซึ่งให้ตึงอีกรอบ วัสดุอุปกรณ์บางชิ้นไม่เหมาะสมในการนำมาใช้ บางส่วนต้องใช้เวลาสร้างใหม่เช่นกระบวนการทำปีกแมลงทับ บางส่วนไม่เข้ากันจึงต้องหาวัสดุใหม่ทดแทน การนำเสนอผลงานครั้งแรกมีอุปสรรคในการนำเสนอและผลงานไม่สมบูรณ์ ผลงานบางชิ้นวางองค์ประกอบและส่วนของงานเย็บปักที่ไม่เรียบร้อย บางผลงานเกิดรอยย่นระหว่างขนย้ายและการเย็บปักถักร้อยที่ไม่เรียบร้อย สีของตัวละครที่นำมาสร้างสรรค์ไม่เหมาะสมกับตัวละครที่นำมาเสนอ ขาดสัญลักษณ์ของตัวละคร ผลงานโดยรวมยังขาดองค์ประกอบ จึงนำมาปรับแก้ไขและพัฒนาผลงาน โดยการศึกษาเพิ่มเติมและนำสัญลักษณ์ของตัวละครมาเย็บปักสอดแทรกให้เข้ากับผลงานโดยการเย็บปักให้ผลงานมีความเรียบร้อยสมบูรณ์มากขึ้นและ ฝึกการนำเสนอผลงานให้คล่องแคล่วชัดเจน มีความมั่นใจมากขึ้น พยายามตั้งคำถามและหาคำตอบเพื่อทำความเข้าใจในผลงานของตัวเองมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ “จินตภาพจากลวดลายพัศตราภรณ์” มาจากความประทับใจโดยสร้างสรรค์ผลงานผ่านการต่อยอดและประยุกต์มาจากงานเย็บปักถักร้อยแบบโบราณ เพื่อแสดงออกให้เห็นถึงความงดงามและเป็นเอกลักษณ์ของงานพัศตราภรณ์ที่ใช้ในงานนาฏศิลป์แบบไทย โดยอาศัยเนื้อหาเรื่องราวจากวรรณกรรมไทยเป็นแรงบันดาลใจในการแสดงออก โดยมุ่งเน้นไปที่ความสัมพันธ์ของ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคผ่านความงามทางทัศนศิลป์ จากจุด เส้น สี จังหวะ พื้นผิว ขนาด สัดส่วน ประกอบกันเป็นลวดลายประดับต่างๆ บนผืนผ้าเครื่องแต่งกายมาเป็นเครื่องมือสื่อสารไปยังผู้ดูให้รับรู้ถึงผลทางนามธรรมมองบุคลิกของตัวละคร ความหมายของวัสดุ เทคนิควิธีการที่ใช้ในการสร้างสรรค์โดยส่วนตัวข้าพเจ้าเอง การค่อยๆ เรียงร้อยวัสดุลงไปเป็นชิ้นผลงานแบบซ้ำๆ เป็นเสมือนการสร้างความสุขให้กับผลงานและจิตใจของข้าพเจ้าเอง โดยมีลักษณะเด่นของตัวละครในวรรณคดีเป็นแรงบันดาลใจ ในการนำเสนอและความงามอันเกิดจากการสร้างสรรค์แบบประเพณีนิยมมากกว่าการพรรณนาเรื่องราวที่สมบูรณ์ของบทละคร จากการสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ชุดนี้ สิ่งที่ได้รับการพัฒนาต่อยอดการสร้างสรรค์ในเทคนิคพัศตราภรณ์ ได้ฝึกการแก้ปัญหาในผลงานรวมถึงการค้นหาข้อมูลการสร้างสรรค์ ฝึกการวางจังหวะ และสมาธิในการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับงานพัศตราภรณ์

จากการศึกษาและการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหา โดยการสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและเหล่าคณาจารย์ในภาควิชาศิลป์ไทย มีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาการสร้างสรรค์ไปอย่างมีคุณภาพและเป็นลำดับขั้นตอน จึงเกิดการพัฒนางานได้อย่างมีคุณภาพและสำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งนี้ข้าพเจ้าหวังว่าการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้สนใจและได้นำไปประยุกต์ใช้ตามแนวทางของตนเอง ให้ตรงกับสิ่งที่ตนสนใจ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศิลปะและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป

รายการอ้างอิง

- คณะทำงานพิพิธภัณฑ์ผ้า ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ. เครื่องโขน *Dressing Gods Demonscostumeforkhon*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพ, 2559.
- ญาณวิทย์ ภูญแจทอง. *Print from Forest* = พิมพ์จากป่า. กรุงเทพฯ: ARDEL Third Place Gallery, 2555.
- นวลทิพย์ แกลเลอลี. "ศิลปะแอบสแตรกอาร์ต (Abstract Art) ศิลปะนามธรรม." Updated, เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2560, จาก www.kongkapan.com.
- พจนา จันทรสันติ (แปลและเรียบเรียง). *วิถีแห่งเต่า*. กรุงเทพฯ: พิมพ์เคล็ดไทย, 2542.
- มองซิเออร์ เดอะ ลาลูแบร์. *จดหมายเหตุ ลา ลูแบร์ ราชอาณาจักรสยาม*. Translated by สันต์ ท. โกมลบุตร. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา, 2548.
- สวัสดิรักษา. "ธรรมเนียมนิยม ฉโลกดี...สีภูเขา." Updated, เข้าถึงเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://library.stou.ac.th/odi/fabric-color/index.html>.
- สุรัคน์ จงดา. *นาฏพัสดรา*. กรุงเทพฯ, 2559.
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. *คู่มือจิตรกรรมจิตรกรรม 2546-2548 จิตรวิญญาณบรรพต*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2543.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	เกรียงไกร แก้วสุวรรณ
วัน เดือน ปี เกิด	24 กุมภาพันธ์ 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดเลย
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	154 หมู่ 1 ตำบลเลยวังไสย์ อำเภอภูหลวง จังหวัดเลย
ผลงานตีพิมพ์	2564 - ร่วมแสดงในศิลปกรรม “สันติภาพและความสุข” จัดแสดงที่หอ ศิลป์พระนางเจ้าสิริกิติ์ กรุงเทพฯ 2563 - ร่วมแสดงนิทรรศการกลุ่ม “ไทยยังไ?” ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เขตพระราชวังสนามจันทร์ 2563 - ร่วมแสดงศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 35 “เมืองเล็กเมืองใหญ่ หายใจ เต็มปอด” 2563 - ร่วมแสดงนิทรรศการ โครงการศิลปินร่วมสมัย “สู้ภัย โควิด ด้วย จิตสำนึก” จัดโดยสำนักงานศิลปวัฒนธรรมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม 2562 - “workshop วิจารณ์และแลกเปลี่ยนแนวความคิดระหว่างศิลปิน ศาสตราจารย์รับเชิญและนักศึกษานานาชาติ” ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 2562 - ร่วมแสดงศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 34 “ของขวัญแต่พระราชา” ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 พระชนพรรษา มหาวิทยาลัย ศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ 2562 - ร่วมแสดงศิลปกรรมรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 37 ประจำปี 2562 ณ ศูนย์ ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 พระชนพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ 2561 - ร่วมแสดงนิทรรศการกลุ่ม “ศิราพัสดราภรณ์” หอศิลป์

วัฒนธรรมกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร

2560 - ร่วมแสดง ศิลปะนิพนธ์ “ Noir Art Thesis” ณ หอศิลป์บรม
ราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม
ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์
2560 - ร่วมแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่62 ณ หอศิลป์เจ้าฟ้า
กรุงเทพมหานคร

2560 - ร่วมแสดงผลงาน “โครงการค่ายเยาวชนทางด้านศิลปะ”
จังหวัดจันทบุรี สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยกระทรวงวัฒนธรรม หอ
ศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน กรุงเทพฯ

2559 - ได้รับเลือกเข้าร่วมศิลปกรรมเอเชียพลัส ภายใต้หัวข้อ “เฉิดฉาย
ประกายแดด”ปี 2559
หอศิลป์พระนางเจ้าสิริกิติ์

2559 - ศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 11 ระดับอายุ 21-
25 ปี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กรุงเทพฯ

2559 - การประกวดศิลปกรรมกรุงไทย ประเภท จิตรกรรม
“นิทรรศการกรุงไทยKrungthai Awards” ครั้งที่ ๒ ธนาคารกรุงไทย
กรุงเทพฯ

2558 - โครงการรณรงค์ป้องกันภัยมะเร็งเต้านม “ pinkcare breast
Awareness ดูแล ใส่ใจห่างไกล มะเร็งเต้านม” หอศิลป์วัฒนธรรมแห่ง
กรุงเทพฯ สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรุงเทพฯ

2559 - โครงการนวัตกรรมสายอุดมศึกษา ประจำปี2558 ณ โรงแรม
เซ็นทาราแกรนด์และบางกอก คอนเวนชันเซ็นเตอร์เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

2559 - จินตนาการสืบสานวรรณกรรมอินทขี ปี 9 หอศิลป์ร่วมสมัยราช
ดำเนิน กรุงเทพฯ

2556 - 20 ปี ศูนย์ศิลป์สิรินธร,หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพ,กรุงเทพฯ

2556 - ศูนย์ศิลป์สิรินธรสู่เยอรมัน,กรุงเบอร์ลิน,เยอรมันนี้,โดยครูสังคม
ทองมี

2552 - ศิลปะเด็กศูนย์ศิลป์สิรินธร กรุงเวียนนา,ออสเตรีย, โดยครูสังคม
ทองมี

รางวัลที่ได้รับ

2564 - รางวัลดีเด่น ศิลปกรรม “ สันติภาพและความสุข” จัดโดยทุนเปรม
แสดงที่หอศิลป์พระนางเจ้าสิริกิติ์

2561 - ได้รับรับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดวาดภาพเทิดพระเกียรติ,
“พลังงาน เพื่อชีวิต” ปีที่ 6 กระทรวงพลังงาน ศึกษาดูงานที่ประเทศญี่ปุ่น

2560 - ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนทางด้านศิลปะ
สำนักงานศิลปวัฒนธรรมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ณ ประเทศอิตาลี

2560 - ได้รับรับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดวาดภาพเทิดพระเกียรติ, “มี
พลังงาน มีความสุข ”

ปีที่ 5 กระทรวงพลังงาน

2559 - ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมแสดงศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์
ครั้งที่ 33 ประจำปี 2559

2559 - ได้รับเลือกเข้าร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวง 38 ครั้งที่
ประจำปี 2559 , ณ หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
กรุงเทพฯ

รางวัล

2559 - ได้รับรับรางวัลรองชนะเลิศการประกวดวาดภาพเทิดพระเกียรติ
“รักน้ำ รักป่า รักพลังงาน”ปีที่ 4 กระทรวงพลังงาน

2559 - ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ทำกิจกรรมดีเด่นละสร้างคุณประโยชน์แก่
มหาวิทยาลัยและสังคม ปี 2559 มหาวิทยาลัยศิลปากร

2559 - ได้รับเลือกเข้าร่วมศิลปกรรมเอเชียพลัส ภายใต้วหัวข้อ เฉิดฉาย
ประกายแดด ปี 2559

2559 - รางวัล ศิลปกรรมเหรียญทองแดง ศิลปกรรมเด็กและเยาวชน
แห่งชาติ 11 ครั้งที่ระดับอายุ 21-25 ปี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวง
วัฒนธรรม กรุงเทพฯ

2559 - ได้รับเลือกเข้าร่วมแสดง การประกวดศิลปกรรมกรุงไทย
ประเภท จิตรกรรม นิทรรศการ Krungthai Awards ครั้งที่ 2
ธนาคารกรุงไทย

2559 - ได้ผ่านการอบรมโครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
ร่วมสมัยครั้งที่ 7 ประจำปี 2559 สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ณ
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2558 - ได้รับรางวัลชนะเลิศ เกียรติยศ การวาดภาพจิตรกรรม ในโครงการ
รณรงค์ป้องกันภัยมะเร็ง หัวข้อ “ pink care breast Awareness ดูแลใส่ใจ
ห่างไกล มะเร็งเต้านม” หอศิลป์กรุงเทพฯ สถาบันมะเร็ง แห่งชาติ กรุงเทพฯ

2558 - ได้รับรางวัลพิเศษ ระดับอุดมศึกษา โครงการ จินตนาการสืบสาร
วรรณกรรมไทยอินทซ์ ปีที่ 9 กรุงเทพฯ

2558 - ได้รับรางวัลระดับดี ผลงานนวนิตรกรรมสายอุดมศึกษา 2558
ประจำปี ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์
เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

2558 - ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ๑ การเขียนข้อเสนอโครงการ
นวนิตรกรรมสายอุดมศึกษา ประจำปี 2558 ณ โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และ
บางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ

2558 - ได้เข้าร่วมกิจกรรมบ่มเพาะนักประดิษฐ์สายอุดมศึกษา ณ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (ว.ช) กรุงเทพมหานคร

